

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

ŘÍJEN 2015

Spolu do hor

*„S sebou do hor ho vem, tak jdem, vzhůru po boku krok, co krok, lanem svým s ním se svaž, ať znáš, s kým čest máš.“
J. Nohavica*

Každý rok vyrážíme se staršími někam výš a dál. Se staršími z oddílu, kteří celý rok vedou schůzky, výš a dál kamkoli, kde ještě noha veverka nebyla a kde srdce zaplesá nad krásami přírody. Většinou právě do hor, vzhůru a často i dále, než jsme kdy společně byli. Je to společná odměna i výzva, cesta za novým a neviděným. Hory jsou právě na to tím ideálním místem.

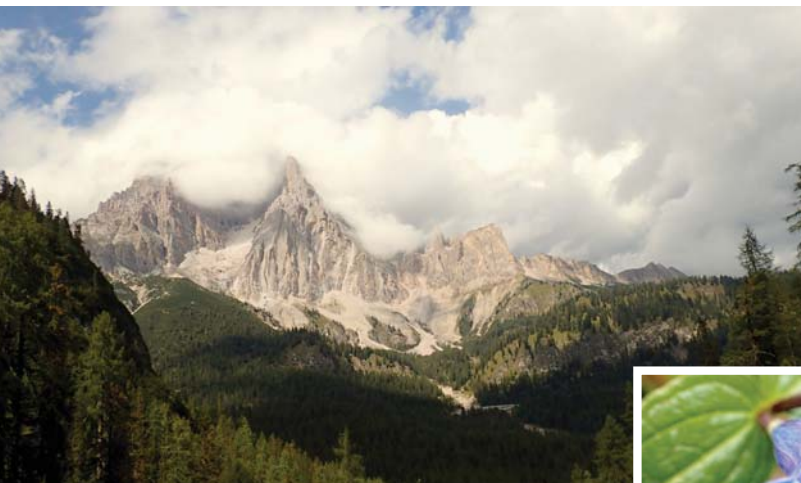
Letos vyhrála Cortina D'Ampezzo, ferraty, tedy jištěné cesty po úbočích a stěnách vápencových Dolomit severní Itálie. Pohádkové výhledy a nádherné masivy, na kterých se jako had klikatí cesty železných lan (odtud ferraty), často kopírující válečné zásobovací stezky. Ano, právě válka či spíše války, první i druhá světová, sem zahrnaly italské vojáky, kteří bránili svou vlast i ves ze zákopů tisíce metrů nad mořem, z tunelů hloubených napříč horami a stezek balancujících nad hranami propastí a strží. A ferratové cesty jdou za nimi. I my jsme vyrazili. A tak jsme pro-

šli válečné stezky vysoko v horách, lezli po stěnách, kde máte pod sebou stovky metrů a při obědové pauze plně užívali rozhledů na hraně skal a skalních stěn. Také jsme ale v klidu procházeli večerní Cortinou – kouzelným to městečkem v klínu hor, v kempu užívali pohodového večera s grilem a kytarou nebo ochutnávali a porovnávali slovnou italskou zmrzlinu. Byli jsme společně v horách, užívali jsme si.

Naše poděkování patří ústředí spolku za technickou podporu i dobrým lidem a sponzorům – z řad rodičů i přátel.

Pokud tedy ještě přemýšlíte, kam vyrazit, zkuste to také jednou výš a dál, společně. Třeba do hor. Má to kouzlo, má to svůj smysl a jsou to krásné chvíle a zážitky, na které se nezapomíná.

*Matěj Chour,
TOM Veverk,
Brandýs nad Labem*

Ilustrační foto: Jiří Chour

OBSAH

říjen 2015

str. 4	Léto u tomíků, Vítězslav Hörl, Marie Höřlová, Tomáš Tomsa, Pavel Vaňásek, Jana Liberská
str. 5	Návštěvy letních táborů, Tomáš Novotný, Zdeněk Rolinc, Anežka Klabanová
str. 6	Pohodový tábor, Karel Zavadský, Pohádková říše UROBOROS, Jaroslav Lepšík
str. 7	Tábor snů, Jiří Krajča
str. 8	Put'ák 2015, Ondřej Vosála
str. 9	Annaberg, Marcela Jirásková
str. 10	Letní tábor Vejřů, Jan Schejbal, Svatoňovické pochodování, Václav Holý
str. 11	Mimozemšťané v Pořešině, Jindra Zoufalá
str. 12	Starověké Řecko pod Troskami, Vratislav Florián
str. 13	Píseň ledu a ohně, Martin Kufa
str. 14	Světluška, (ústř), A. Klabanová
str. 15	Vodafone, Ondřej Šejtka
str. 16	Pavel Lacko, Karel Neuschl
str. 17	Vedoucí a lana, Standa Prais
str. 18	Letní táborové školy 2015
str. 19	Ivo Skoček, Zdeněk Šmída
str. 20	Kouzelný prstýnek, V. Florián
str. 21	Kouzelný prstýnek, V. Florián
str. 22	Sraz TOM na Šumavě, P. Teringl
str. 23	Sraz tomíků ve Volarech, Kateřina Frdlíková
str. 24	Letní sraz TOM, Tomáš Fúsek
str. 25	ESO online, Tomek Hurt
str. 26	Expedice Grónsko, Z. Vejrosta
str. 27	Skotsko, Tomáš Novotný
str. 28	Kamarádství na 2000 km, Jiří Bernkopf
str. 29	Děti z Čechohradu na táboře TOM Tuři, Soňa Rokytová
str. 30	Sůvy v Banátu, Jarka Bednářová
str. 31	Ukrajina Mukačevo, Kamil Cinkraut
str. 32	Putování po Balkánu, Tereza Weichtová
str. 33	Francouzské řeky Svišti, T. Rada
str. 34	Vedra jako v Indii, O. Mánek
str. 35	Woodcraft, Kateřina Pejšová
str. 36	Mikešovo nožobraní, Jiří Lukeš
str. 37	Značení turistických cest v ČR, Milan Pernica
str. 38	Bezručova chata, Petr Teringl
str. 39	Čistka ve stodole, Jindra Zoufalá
str. 40	Brigáda tygrů, A. Klabanová
str. 41	Chajda malá, (za)
str. 42	Zprávy z ústředí
str. 43	Ohlasy
str. 44	ARNIKA, Markéta Schwarzová
str. 45	Trocha historie z Roztok, (ton)

Milí kolegové vedoucí,

těší nás, že říjnový Tomík je plný dobrých zpráv. Dočtete se v něm o táborech, budování nové základny pro tomíky, o skvělých zahraničních akcích. Stopa tomíkova je dokonce už v Grónsku!

Snad ještě cennější je ale svědectví o tom, že některým našim členům není lhostejný osud lidí a dětí ze vzdálených zemí. Mladý tomík Kamil z oddílu Maracaibo neváhal a vyrazil pomáhat dětem na Ukrajinu, vedoucí olomouckých Turů Soňa zorganizovala nemalým úsilím zajímavou akci v Praze, také pro ukrajinské děti. Proč to udělali? Proč pomohli potřebným dětem a lidem, které nikdy neviděli?

Mohli bychom se zeptat také na to, proč čtrnáct našich oddílů vyrazilo sbírat peníze pro nevidomé děti v rámci Světlušky. I ony, tentokrát v ryze tuzemské sbírce, přispěly dobré věci.

Nedovolíme si rozebírat motivy výše zmíněných kolegů a oddílů. Víme ale, že jejich přístup je následovatelný.

Milí kolegové,

chceme Vás požádat, abyste byli tomíkům v oddílech průvodcem v tom, co na nás média dnes a denně chrlí a čemu nelze utéci. Uprchlícké krizi, největšímu exodu lidí v moderní době. Máte jedinečnou možnost vést ke zdravému úsudku své svěření, mnohdy tápající nebo věc vnímající jen jako ohrožení našeho pohodlí či řádu a pořádku v Evropě. Je jasné, že na pomoc uprchlíkům budeme těžko hledat jednotnou odpověď. Je jasné, že v silách ani v poslání našich oddílů či celého spolku není do věci významně vstupovat. Máte ale možnost s dětmi v oddílech mluvit, zahánět xenofobii a lhostejnost, být protiváhou ustrašených či předem poražených názorů. Pomáhat se dá vždy a mnoha způsoby, to dokazují první řádky našeho úvodníku.

V poslání našeho spolku se hlásíme k Úmluvě o právech dítěte, k rasové toleranci a k respektu vůči menšinám. Zkusme na to pomyslet v této nelehké době.

Děkujeme a přejeme dobrý a naplněný nový oddílový rok.

*Tomáš Novotný
předseda Asociace TOM*

*Tomek Hurt
místopředseda Asociace TOM*

Léto u tomíků:

Redakce Tomíka položila několika oddílům dvě otázky:

1. Jak jste prožili letošní horké léto na táboře, putáku apod., jak jste se s vedry popasovali?

2. Jaké máte oddílové plány na nejbližší měsíce?

TOM Skřitci, Plzeň:

1. Letošní tábor jsme strávili na základně Francíkovna u Hořehled, kterou nám zapůjčil ČSOP Spálené Poříčí. Na týden jsme se všichni proměnili v udatné Galy a v čele s Obelixem, Asterixem a Idefixem jsme osvobozovali mnohé galské vesnice z římského zajetí. Tábor se konal snad v jediném, co se týká počasí, snesitelném týdnu (26. 7.–2. 8.), takže žádný boj s vedrem jsme naštěstí svádět nemuseli. Jediný, kdo nám tábor znepríjemňoval, byly útočící vosy, které měly na táborové louce hned několik hnízd.

2. V září jsme zahájili další skřítkův rok. Čekají nás opět pravidelné úterní schůzky v klubovně a první víkendovka bude pracovní. Vyrázili jsme, pro nás z Plzně hoodně daleko, do Janova na jednu z tomíkovských chalup připravit dřevo na zimu – brigádu za materiál. Odměnou nám bude nejen dobrý pocit, ale i právě odpracovaná nafukovací loď baraka. Jako vždy uděláme několik výprav do okolí Plzně a když budeme hodní, tak v prosinci možná zase přijde Mikuláš.

Vítězslav Hörl, Marie Höřlová

Oddíl Máci Turnov

Letos jsme byli na táboře se 47 dětmi na Sluneční stezce v Bratřicích u Pacova. V loňském roce jsme si řekli „pojedeme na tábor o týden dřív, abychom nemrzli, jako nyní (byli jsme v Jizerských horách)“. To se nám opravdu splnilo. Jak jsme se s tím popasovali?

1. Měli jsme štěstí, že v Bratřicích je hezká hasičská nádrž, takže jsme ji hojně využívali, na úkor místních obyvatel, kteří z našich výrostků nebyli zrovna nadšeni. No, a když už nás vedoucí koupaliště nebavilo (děti by bavilo stále), tak jsme raději upravili denní program. Ráno a večer jsme hráli hry v lese a během dne jsme odpočívali v lese, či hráli nejružnější vodní hrátky (například nošení vody do bazénku, různé polévání pomocí ešusů či pomocí injekčních stříkaček) no a samozřejmě bylo klasikou tábora nečekané polévání každého, kdo to nečekal!

2. Během září máme za sebou již klasické promítání videa a fotek z tábora, kde se sejdem i s dětmi a rodiči a zhodnotíme tábor. Následuje pěší akce do Sloupu v Čechách, kde si zahrajeme ještě táborové klasiky. Na další měsíce zatím plány nemáme. Plán akcí na celý školní rok vždy tvoříme během září. Každopádně máme v plánu klasické akce, jako tradiční vánoční schůzka, lyžování, velikonoční akce a táborová škola a zároveň i akce, které jsou každým rokem jiné, něčím vylepšené.

Tomáš Tomsa

TOM Šlápoty, Vítkov

1. Náš tábor zastihla ta největší vedra, celý tábor teploty 36–38 stupňů, a to po všechny dny. Vše jsme přizpůsobili

počasí, vždyť to bylo jak v rovníkové Africe! Program tábora se upravil. Zrušeny byly pěší výlety přes den. Místo toho jsme organizovali výlety až k večeru s návratem po 21 hod.

Dvakrát v týdnu jsme vyrazili na koupaliště, hry v táboře probíhaly zásadně ve stínu. Spoustu her se zrušilo, hlavně pohybovky, běhačky, když tak se soutěžilo k večeru.

Po stránce zdravotní jsme dodržovali pitný režim, vypily se hektolitry šťávy. Várnice musela být stále plná. Pomohlo i otevření šenku praotce Čecha, kde bylo možno zakoupit kofole, minerálky, bublinkovou vodu.

Nakonec panovala velká spokojenost, vedro nám nevadilo, moc a moc hodnotím dostavbu altánku v Kamence, byli jsme v něm pořád.

Během tábora nikdo neonemocněl, nikdo neměl ani úžeh, úpal, kolaps. Takže 100% úspěch v boji proti vedrům.

2. Dotáčíme filmovou pohádku. Chystáme brigády v Kamence, podzimní prázdniny, pochod Vítkovská 50. Těšíme se na promítání táborového filmu.

Pavel Vaňásek

TOM 3107, Kutná Hora

1. Měli jsme půjčené kouzelné tábořiště od skautů z Milevska, které bylo přímo u Lužnice, takže se děti mohly koupat prakticky kdykoli a tak jsme horka přežili docela v pohodě. Jen jsme museli omezit plánovaný turistický program, ale myslím, že to nebyl až takový problém. Asi horší než vedro byly agresivní vosy, kterých bylo všude plno. Každý (kromě kuchaře alergika) dostal minimálně jednu žihadlo, naštěstí to všichni přežili bez problémů.

2. Chystáme jednodenní vycházky, v říjnu někam do klubovny na podzimní prázdniny, pak v prosinci tradiční Slavnost Slunovratu v klubovně.

Jana Liberská

Mezi rytíři a mravenci

V srpnovém tropickém měsíci jsem navštívila dva tomické tábory – tomíky z Maracaiba a jirkovské Stopaře. Hned v úvodu musím pochvalně poznamenat, že oba tábory měly na viditelném místě umístěný náš asociační hořec.

TOM Maracaibo letos tábořil u Žďáru nad Sázavou v obce Radenice a hned pod rybníkem Křišťan se odehrával pravý středověk. Poslední podvečer tábora se konal rytířský turnaj a náměstíčko se hemžilo udatnými rytíři ve lněných košilích a sličnými slečnami v bělavých šatečkách. Bělavá byla bohužel i sádra na ruce jedné nebojácné tomičky, která se pravděpodobně do bojovníckého výcviku opřela přespříliš. Líbilo se mi, že na nástěnce vedle lučišnických středověkých manuálů visely také výtisky časopisů Tomík.

U tomíků z Jirkova, kteří tábořili u Čachnova na Hlinsku, se louka pro změnu hemžila mravenci. Měli sice vždy jen dvě ručičky a dvě nožičky, ale nevylučuji, že někteří neschovávali pod čepici i tykadla. Šlo o propracovaný systém a hierarchii organismu, který třídil malé mravence na četaře, kuchaře apod.

Jirkovští měli tábor s malými chatkami půjčený od skautů ze Skutče. Tábořiště mělo vybavení el. sporáky, troubami a dalšími vymoženostmi, ale tomíci-mravenci správně a stylově využívali výhradně nanošené dřevo a velikánská kamna.

Oba tábory byly prima, dýchlá z nich na mě ta pravá letní pohoda.

Anežka Klabanová

Vedení asociace navštívilo letní tábory tomíků

V první srpnové dekádě vyrazili Tomáš Novotný a Tomáš Hurt na obhlídku našich táborů. Krom letního srazu ve Volarech navštívili tábor kutnohorských tomíků vedených Janou a Jaroslavem Liberskými. Táborníci – jak je vidět z přiložených fotek – se baví hrou na zlatokopy, v panujících vedrech je jim ale nejbližší řeka Lužnice. Velmi dobře je postaráno i o žaludky dětí v Bečici u Tábora – vedoucí tábora věnuje ohromný čas přípravě a na tábor přivezla zavažené maso všeho druhu a výtečné kvality. Z tábora jsme odjížděli s dobrým pocitem.

Dalším navštíveným táborem byli turnovští Máci. Tábor v Bratčicích u Pacova pod vedením Tomáše Tomsy byl opravdu velkolepý – i my, nečekaná návštěva, jsme byli zapojeni do jedné etapy táborové hry. Přichomýtlí jsme se k psychiatrickým pohovorům v Arabelině říši, kde právě probíhalo testování mladých pacientů... Jak je vidět z fotek, psychiatři i mladí pacienti brali své role opravdu vážně. Tábor byl potěšitelně veden v tradicionalistickém duchu, denně se vyvěšovala a snímala vlajka, nechyběly naše spolkové atributy...

Táboření našich tomíků se věnovali i další členové náčelnictva. Počet a úroveň táborů zhodnotí podzimní zasedání vedení asociace. Už teď je ale jasné, že drtivá většina našich táborů si dobře poradila s nebyvalými vedry a obstála před kritickým zrakem hygieniček. Nejpodstatněj-

ší ale je, že vedoucí připravili na tábory kvalitní program, při kterém se děti věru nenudily.

Tomáš Novotný

Na táborech se Zdeňkem Rolincem

V půlce července jsem navštívil dva tábory tomíků.

Nejprve jsem vyrazil na tábořiště ve Dzbenu, kde tábořili tomíci z Olomouce. Na táboře měli 26 převážně oddílových dětí ve věku od 5 do 15 let. Všichni se chystali na dvoudenní výpravu se spaním pod širákem, takže některé děti jsem poznal jen podle toho, že obří batoh měl nožičky.

Celotáborová hra měla detektivní zápletku. Tábor běžel podle plánů a vše klapalo. Asociační hořec na mě nikde nevykoukl, což mi přišlo škoda.

Druhé tábořiště jsem navštívil louku v Podhradní Lhotě, kde na louce pod hotelem Zubříč tábořil TOM Nivnice Jirky Miškara. Jejich celotáborová hra s námětem Hopova Obra určitě zaujala všech 46 dětí, z nichž více jak dvacet bylo oddílových a zbytek byl ze spřáteleného oddílu někde od Svitav. Bohužel stejně jako na předchozím tábořišti jsem nikde nezahlédl znak spolku.

Zdeňk Rolinc, TOM Pawnee

Pohodový tábor

Letošní tábor s tematikou detektiva Sherlocka Holmesa jsme prožili v klidu za krásného počasí na našem tábořišti v Olšovci u Hranic na Moravě. Luštily se záhady táborové hry a zase jsme si zahráli spoustu her, které se dají zahrát jen na táboře-turnaje družin v basebalu, brňbalu, večerní rybolov. Zkusili jsme i hry, co se hrávaly na tábořích na Senince 1979- tloukli jsme špačka celé odpoledne a zkusili si retro huntovačku a zabijačku z táborů v Branné 1983–84. Až na pár boulí přežili všichni ve zdraví všechny bojovky, když jsme po sobě šli puckami z ponožek nebo se stříkali vodou... Zase jsme si byli zaplavat na lomu a také v hranickém aquaparku, hlídali tábor za úplňkových nocí bez baterek nebo běhali po lese.

Za zmínku stojí naše šéfkuchařka Zuzka, která vaření pro tábor zvládla doslova levou rukou, pravou měla zlomenou v sádře. Před jejím výkonem smekám.

Dalším kladem tábora byly vybudované nové sprchy z grantu firmy ArcelorMittal Ostrava a několik nových stanů z dotací města Ostravy.

Nejlepší ale byli účastníci – naše děvčata a kluci z oddílů. Bylo to tak napolo- vic z Krásného Pole a Dolní Lhoty. Měl jsem trochu obavu z věkového rozpětí, měli jsme děti od školky až do osmičky, ale všichni byli v pohodě a dokázali si pomáhat, domluvit se. Myslím si, že se všichni bavit chtěli, a proto na tábor jeli, a tak se vlastně všechno dařilo.

*Karel Závadský-Hroch,
TOM Paprsek, Ostrava*

Pohádková říše UROBOROS

Každý rok se snažíme pro děti vymyslet originální tábor. Vždy vymýšlíme něco nového, včetně etap. Letos to ovšem nebylo úplně jednoduché, protože přišel rok, kdy jsme na táboře měli asi 8 starších dětí, tím myslím osmá a devátá třída, pak následovala věková propast a zbytek dětí byla 1., 2., 3., 4. třída a sem tam něco mezi. Udělat tábor, aby bavil ty starší i mladší byla docela výzva. Soustředili jsme se hlavně na mladší a rozhodli se, že se budeme věnovat pohádkám. Samozřejmě jsme tam dali několik prvků, aby dostali zadostiučinění i *teenageři*.

Zlý vládce říše Uroboros, který dělal ve všech pohádkách jen zmatek a chaos, se jmenoval Stejkembouch a měl spoustu přísluhovačů a pomocníků z rodiny Bouchů např. Vostrombouch, Klackembouch, Vozembouch, Fonendoskopembouch atd. Tihle zloduši, pravé síly zla, nedávali těm hodným pohádkovým bytostem vůbec nic

zadarmo. Utkali se v několika soubojích dovednostních, vědomostních, ale i silových. V těchto soubojích získávali magické drahokamy, které byly potřeba na průchod portálem do skrýše temných sil. Dalo to spoustu práce, ale jak už to v pohádkách musí být, tak i ta naše měla dobrý konec a Stejkembouch i se svými druhy byl poražen. Samozřejmě na takovémto táboře nemohou chybět kouzelné předměty, jako byl třeba prsten obra, ozdobený ráfek od kola, což nemusí být zas tak neobvyklé, ovšem ukrást ho temným silám a propašovat k sobě do stanu přes celý tábor a samozřejmě při tom nebýt vidět už taková sranda není. Vlastně jak pro koho.

Všichni ale vědí, že tábor, to nejsou jen hry. Nováckovská zkouška běží jistě v každých oddílech. U nás tak byla první část tábora spíše výuková. Povědět dětem o stromech, mapách, jak si zabalit na výlet, znát základní údaje o ČR, vědět co je naše asociace, kdo je jejím předsedou, naučit se uzle, morseovku atd. atd. Musím říci, že se všech těchto činností děti zúčastňovaly s nadšením a na tabulce zkoušek také bylo vidět, jak se pěkně zaplňovala. 2. blok patřil kapitánům skupin a jejich programu. 3. a 4. blok byl v podobě etap, koupání a dalších her.

Děti měly spoustu příležitostí získat zkušenosti, které jim byly motivací, protože kdo jich ten den získal nejvíc, tak ovládl kouzlo, díky kterému měl určité výhody např. vstávat o půl hodiny později, možnost proviantu (vzít si věc ze zásobáku), nemusel se účastnit rozcvičky nebo nemusel mýt nádobí. Doslova se o ta kouzla rvali.

Vždy, když tábor skončí, tak si můžeme oddechnout, že vše proběhlo v pohodě, nic vážného se nestalo a naštěstí i ta sekera, která trefila ten prst, neměla dostatečnou rychlost. Po návratu musím říct, že odezvy jak od rodičů, tak od dětí byly jen pozitivní a to je ten náboj, který potřebujeme.

Jára Lepšík
TOM Bobří, Úštěk

Tábor snů

Po mnoha letech strávených na Slovensku jsme letos tábořili „doma“. Přesněji na Vysočině v Mezihoří nedaleko Velkého Meziříčí.

Ústředním tématem tábora byly sny. I proto jsme si na táboře postavili naši obří palandu, největší v ČR. Přesto jsme tábor celý neprospali, pouze jsme využili toho, že nám byl zapůjčen „Kamil“ - unikátní stroj, který dokázal zhmotnit vše, o čem se nám v noci zdálo. Zprvu hrála roli náhoda, později jsme se naučili své snění směřovat společným směrem.

V průběhu tábora jsme si tak vysnili např. vánoční stromek nebo zážitek ve formě cesty na hrad Pernštejn s průvodcem cestovní kanceláře Dobrá cesta. Na hradě zrovna probíhaly slavnosti plné rytířů a kumštýřů. Krása! Škoda jen, že následně vyplynulo, že zmíněná CK neřeší zpáteční cestu, pěších 15 km po žhavém slunci dalo řádně zabrat. Dále nám Kamil nadělil poklad – stírací losy, jindy zase spoustu jídla a k tomu udělátka jako toustovač, vaflovač, stroj na cukrovou vatu, apod. To jsme si pochutnali! Díky tajemným souřadnicím, které nás dovedli do Žďárských vrchů, a za použití objeveného vybavení pro skálopezení, jsme si i trochu založili na Dráteníčkách. Jednoho dne nám z Kamila vyskočil indián, který nás všechny nau-

čil rozdělovat oheň ocílkou a pazourkem.

Naše nadšení neznalo mezí, poté však stroj začal projevovat známky únavy. Bylo jasné, že už si s ním moc zábavy neužijeme. Posledním kouskem, který nám vydal, byl deník jakéhosi Jerryho, který putoval za svým snem. Nevěděli jsme kam a proč, ale podle deníku jsme se vypravili po jeho stopách. Naše pout skončila ve westernovém městečku, které si Jerry sám vystavěl a splnil si tak svou celoživotní touhu. Navíc nás bohatě pohostil a zajistil nám zábavu na celý večer. Byl to skvělý závěr našeho tábora.

Jiří Krajča
TOM Zlaté šípy
Valašské Meziříčí

Výlet do Annabergu!

Začátek prázdnin jsme s oddílem strávili u německých přátel v okolí Annabergu – na saské straně Krušných hor. Seznámili jsme se s lidmi, kteří jsou hrdí na svůj rodný kraj, krásnou přírodu, historii a řemeslnou zručnost. Navštívili jsme starý Hamr Frohnau - důl na uhlí a důl pod městem na stříbrnou rudu s adrenalinovým výstupem po žebřících. Celodenní výpravu do lesů s kamarádem Markem jsme zakončili táborákem a pečením jeleních klobás. Svoji zručnost jsme si vyzkoušeli v řezbářské dílně a při drhání náramků přátelství. Zde byla potřebná domluva a bylo nutné vydolovat ze své paměti buď anglická nebo německá slovíčka.

Výstava fotografií „Děti po válce,“ – svou působností brala dech všem účastníkům výpravy. Typické vánoční ozdoby nás okouzly v domě snů na pohádkovém zámku Scharfenstein. Ubytování jsme byli v ekologickém centru v krásném koutu Krušných hor. V kempu byly tři okruhy naučné stezky se spoustou udělatek a s naučnými tabulemi v českém jazyce.

Co nás mimo jiné ohromilo byl fakt, že dva průvodci přesně věděli, kde se nachází naše obec Černuc. S určitostí nám řekli, že u Velvar a popsali okolí města.

Děkujeme náčelníkovi tomíků za dobrý nápad a podporu a Heleně Podroužkové za doprovod na skvělém výletě.

Tomíci, nechte se zahanbit a jeďte se do Annabergu podívat! Rozhodně to stojí za to.

Za Javory Marcela Jirásková

Puták 2015

Letošní tábor byl poněkud netradiční. Důvodem byla jeho putovní část, první týden, kdy se starší z obou českolipských oddílů rozhodli vydat se na tábořiště po vlastní ose. Ta byla opravdu svérázná, když uvážíme, že tábořiště vzdálené zhruba 30 km od České Lípy mělo být dosaženo několikaenním pochodem přes celý Liberecký kraj. Vzdálenost tedy několikanásobně vzrostla, ale na poutníky čekaly dosud neviděné scenérie a místa, mnohá dobrodružství a zážitky.

Vybráno z deníku...

Po sluncem zalité snídani jsme opět složili věci do krosen a vydali se na další pochod. Po krátké zastávce v Hradčanech jsme se už ztratili v lesích bývalého vojenského újezdu. Právě kvůli němu se zde podařilo zachovat na několika místech původní biotopy, a proto se bylo opravdu nač koukat. Poněkud zmožení horkem jsme se uchýlili do stínu mocné lípy u kostela v Kuřivodech a poobědvali. Ná-

sledoval menší nákup potravin a odchod z obce. Zpočátku se šlo pěkně, ale poté přišla dnes již nechvalně známá obora Židlov. Ačkoli mapa ukazovala poměrně pohodlnou cestu, skutečnost byla poněkud jiná. Po mnoha peripetiích jsme konečně našli toužebně očekávanou bránu vedoucí ke svobodě. Naneštěstí jsme překročili plot jinde, než jsme očekávali, a tak jsme byli nuceni z důvodu rychle houstnoucí tmy a blížící se bouřky přespá v bukové houštině u zdánlivě nekonečné lesní cesty. Zatímco byl budován tábor, skupinka odvážlivců se jala shánět vodu na pití i ranní čaj. Vrátili se až za úplné tmy s nečekanou kořistí. Byli totiž obdarováni hlídači nedaleké fotovoltické elektrárny Jabloneček lahve s ledovcovou vodou, křišťálově čistou a neuvěřitelně chutnou tekutinou vyvážející se do nejobhatších států světa. I samotné lahve byly zajímavé, neboť je tvořily plastové kvádry stylizované do ledových kostek. Následovala společná pozdní večeře a spánek.

Mezi pocity po dorážení do tábora byla únava nastrádaná za celý týden a touha po odpočinku, ale hlavně hrdost a štěstí, že jsme to dokázali. Závěrem bych chtěl říct, že tento podnik zůstane v mé paměti po velmi, velmi dlouhou dobu, ne-li navždy. Děkuji.

*Ondra Vosála,
TOM CHIPPEWA,
Česká Lípa*

Svatoňovické pochodování

Jednoho krásného dne jsme se vydali na další sobotní výpravou, jak míváme zvykem. Tentokrát jsme vyrazili do kraje bratří Čapků. Už ve vlaku jsme se potýkali přesmyčkami názvů dělníků rodáků. Vystoupili jsme ve Velkých Svatoňovicích, napojili se na žlutou značku a vyrazili směrem Lotrandova sluj. Cestou se naše výprava hrdinně postavila Bílé nemoci. Pokračovali jsme dál v našem výletu. Lotrandova sluj v každém vyvolala jiné loupežnické představy, ale naším cílem byl viklan nedaleko od ní. Zašli jsme hlouběji do lesa a z ničeho nic se před námi zjevil v celé své kráse. U viklanu jsme se naobědvali, prošli kamenité pole a vyrazili dál. Došli jsme do vesničky Markoušovice, kde nás přivítal Josef II., respektive jeho socha. Následně jsme se vydali kolem Jestřebí boudy na rozhlednu Žaltman. Mezitím jsme se ještě stihli utkat s mloky. Podívali jsme se na Jestřebí hory z výšky a pospíchali na vlak do Velkých Svatoňovic. Výpravu jsme si všichni náramně užili.

*Za TOM Pěšinky a Ostrži
Václav Holý*

Letní tábor Vejrů aneb Putování s Hobitem za Arcikamem

Letošní tábor jsme strávili na asociaci základně v Mezholezích v okrese Domažlice. Celým táborem nás provázela celotáborová hra HOBIT od autora Jiřího Choura na motivy knihy Hobit aneb cesta tam a zase zpátky od J. R. R. Tolkiena.

Na tábor jsme vyrazili uprostřed tropických veder a na vlastní kůži jsme si vyzkoušeli, jaké je to pochodovat v 37 °C ve stínu. Ze Kdyně, kam jsme dojeli vlakem se muselo k základně dojít pěšky a to bylo 8 km přes Koráb, kopec s rozhlednou. Zvládli jsme to, ale jen co byl vrchol pokořen, zatáhla se obloha a bylo příjemně. Navštívili jsme zajímavou rozhlednu a pak už to bylo jen z kopce a stále lesem. Vedra panovala celý týden, a tak na nějaké velké výlety to nebylo. Celotáborovou hru jsme střídali s koupáním.

Kromě táborové hry jsme stihli navštívit zříceniny hradů Herštejn, Příkopy, Rýzmbek, Pušperk a také Nový Kouřim. Z měst a vsí to pak byly Domažlice, Klatovy, Kout na Šumavě, Chudenice, Kdyně, Němčice. Muzeum řemesel v Kolovči i muzeum příhraničí ve Kdyni stály rozhodně také za návštěvu. Koupat jsme se chodili do Němčic, do Kdyně na Hájovnu a jednou jsme byli i v centru vodní zábavy (bazén s atrakcemi). Odehráli jsme nespočet her a užívali si léta.

Konec tábora jsme zakončili poutí přes hřeben Korábu na vlak do Kdyně. Počasí bylo tentokrát fajn. Skončila jedna dobrodružství a už přemýšlíme o dalších.

*Jan Schejbal – Žwejk
(redakčně kráceno)*

Mimozemšťané v Pořešíně

Vše začalo na planetě Kulich. 30 odvážlivců se odsud vydalo na vesmírnou pouť, ovšem netušili, že se ocitnou na podivné planetě Zemi, odkud možná ani není návratu...

Poté, co loď kulišanů ztroskotala, bylo potřeba zjistit, zda se nějaké zbytky nebudou a neupotřebí při opravě, kulišané taky museli zjistit, kde to vlastně jsou, jaké je století, zda bytosti na planetě jsou přátelské, či nikoli. Po setkání s knížetem Břetislavem je vše jasné, je 11. století, bitvy jsou na denním pořádku a ani Kuliščům se jedna taková nevyhnula. Prostředí hradu Pořešín bylo výbornou kulisou, nicméně toto století určitě nevládne tou správnou technikou, potřebnou k sestavení nové vesmírné lodi, kterou se kulišané mohou vrátit domů. Takže je nutné spát v kryboxech (pozemšťané je lapidárně nazývají spacáky) a každé ráno se posunout v čase o trochu dál...

V tomto duchu probíhala táborová hra malých Kuliščů z Roztok. Za čtrnáct dní prožili napínavou cestu napříč stoletími, kromě bitvy na hradě se vydali po stopách Petra I. z Rožmberka, seznámili se s knihtiskem při setkání s Johanem Gutenbergem, Johannes Kepler jim pomáhal najít správné souhvězdí, kde by mohla být jejich planeta Kulich, Samuel Morse předvedl telegraf a spolu dali dohromady i abecedu teček a čárek... a to už byl jen krůček k odvysílání volání o pomoc, kterou snad v éteru zachytí kulišané na vzdálené domovské planetě...

Blízkost řeky Malše byla v horkých dnech velkou výhodou, kterou jsme bezpočtukrát využili. Zde je na místě podotknout, že slunné dny nám nepochybně zajistila také naše rosníčka Týna, která denně po snídani předpovídala počasí pomocí svých žabích receptorů a nezbytného žebříku s nápořkou, co si mají malí Kulišci ten den obléci na sebe.

Prožili jsme krásných 14 dní, léto se letos překonávalo v počtu dní slunných a to je přece pro prázdniny to pravé. Na těch pár vosích bodnutí a běžných táborových „bebiček“ se za chvíli zapomene, školní rok uteče jak voda... takže brzy zase ahoj!

*Jindra Zoufalá,
TOM Kulišci,
Roztoky*

Starověké Řecko pod Troskami...

Iluze středomoří byla téměř dokonalá: úmorné vedro, vyprahlá země, tráva spálená od slunce. Ve stanech se nedalo přes den vůbec přebývat. Ještě, že se zázemí nacházelo v lese pod stromy. Tam nás ale zase sužovaly vosy. A že jich letos bylo... schytali jsme dohromady 128 žihadel (po dvacátém bodnutí jsem je přestal psát i do zdravotnického deníku). Jen já jich měl na „svém účtu“ sedm (a to nejsem nejlepší...). Okolí tábora bylo jako stvořené pro hry a boje s antickými postavami. Smíše-

ný les, vysoké tajemné skály, strže i jeskyně a na konci velký rybník, Věžický rybník, tam jsme se chodili denně koupat. Úkolem bylo splnit, tedy pokusit se splnit dvanact nespílitelných Héraklových úkolů... přemoci Nemejského lva, chytit Kerynejskou laň se zlatými parohy, přihnát Diónéovy lidožravé koně, ochránit dobytek obra Gérióna, přemoci Hydru, přinést pás královny Amazonek a další. Mezi nejtěžší jistě patřil poslední úkol, vyčistit Augiášovy chlévy... uklidit stany a zabalit se domů. Mnohdy bylo nutné ke splnění úkolu spo-

lupráce celého týmu, bylo třeba využít důvtipu, nadlidské síly, umění či odvahy. V čele naší společnosti stál král a šesti členná rada eforů, instruktoři byli gerúsiové... za těžce vykonanou práci pro společnost se vyplácely obolasy. Ale i my jsme trochu „šli s dobou“ a místo kouzelného amuletu měly děti na krku zavěšeny čipy pro skvělé hry s kouzelnými krabičkami (čtečkami), které blikaly jednou ze šesti možných barev, podle barvy družstva. Je velkou výhodou mít v týmu vedoucích IT specialistu.

Šestý den se zde objevila obávaná kontrola z KHES. Přijela sama, usměvavá, příjemná, mladá paní (bez bodyguarda), až jsme z toho byli trochu v šoku. Prošla tedy všechno, zdravotní dokumentaci, lékárníčku, dokumentaci dětí, kuchyň, sklad potravin, lednice, sociálky, ubytování dětí... vše v pořádku. Tak takovou kontrolu jsme ještě nezažili.

Čtrnáct dní uteklo jako voda, balení, úklid základny. Na konci mi připadá, že máme víc věcí, než jsme přivezli...co kdyby se ještě něco mohlo hodit. Všechny hry připravila a vymyslela dcera Jíťa (mimo jiné, také absolventka dvou LTS, české i moravské), na mě je jen pomoc s realizací. Programovou činnost vlastně už převzala dávno, a to i v oddílu. Už dnes společně hledáme základnu pro příští letní tábor.

Vratislav Florián Hroch
TOM Klub lesní moudrosti

Píseň ledu a ohně 2015

Tento rok měl oddíl TOM 1303 Maracaibo během dvoutýdenního letního tábora opravdu napilno. Chcete vědět jak? Díky literární předloze George R.R. Martina se mohl náš oddíl ocitnout na čtrnáct dní v Západozemí, světa Písně ledu a ohně, které se ocitlo v ohrožení! Divoci se snažili zaútočit na zeď a Noční hlídka byla natolik oslabena, že si musela zavolat na pomoc posily z celého kontinentu. Oddíl se rozdělil na čtyři rody Západozemí, konkrétně rody Stark, Lannister, Tyrell a Martel, na pomoc měli i potulnou Tyrellskou lučištníci, Mormonti žoldnéřku, Lorda Velitele Noční hlídky, Mistra Noční hlídky a nejlepšího bojovníka Noční hlídky, jež se chopili výcviku všech udatných reků, kteří chtěli ochránit svou říši. Lordi si navlékli své pláště, mistři se připravili k léčení, lučištníci si založili své šípy, bojovníci tasili meče a byli jsme připraveni bojovat. Po boji s divokými nás ale čekalo nepékne překvapení, ale to až za chvíli...

Náš tábor se nacházel poblíž Radenice u Žďáru nad Sázavou, odkud jsme podnikali různé výpravy. Nejprve jsme si do dělalí zbraně, pak jsme prozkoumávali terén, lovili mamuty, hlídali si tábor před Divokými, až nakonec přišlo na střet, který jsme odrazili a dostali se až do tábora Divokých, kde jsme zjistili, že Divoci jenom utíkali před větší hrozbou, a to si

před Bílými chodci, které nejde zabít normální zbraní. Naštěstí jsme našli deník starého bratra Noční hlídky, ve kterém stálo, že Bílé chodce zabije obsidián, který jsme následně museli doslova vytrhnout ze spáru stínokočkářů.

Bojovat jsme ale nemohli věčně a občas jsme si museli dát pauzy. Vyzvali jsem tedy na hrad Pernštejn a do Žďáru nad Sázavou, kde jsme navštívili Zelenou Horu.

Naše radovánky po hradech a ve městech nemohly trvat dlouho, protože jsme ještě neměli poražené Bílé chodce, které jsme díky obsidiánu přemohli. Všichni nepřátelé byli pryč. Říše byla zachráněna, ale stále bez panovníka. Rody mezi sebou uzavřely dočasný mír při bojích s hrozbami za Zdí, ale teď bylo třeba rozhodnout, kdo se stane vládcem nadobro. Proběhl tedy souboj všech čtyř rodů najednou, a ačkoliv se zdálo v jednu chvíli, že na trůn usednou Martellové, tak je nakonec porazili Tyrellové a říše se mohla těšit na novou královnu. No, a když už jsme měli královnu, tak jsme ji museli řádně korunovat a na počest korunovace uspořádat rytířský turnaj a pořádnou hostinu jako oslavu dobrého konce.

Martion Kufa,
TOM Maracaibo

Záříová Světluška byla úspěšná

Po loňské dohodě šéfa nadačního fondu Českého rozhlasu s vedením našeho spolku o vzájemné spolupráci oslovilo i letos ústředí tomíků naše oddíly a ty se opět zapojily do sbírky pro Světlušku.

Zkraje letošního září, tedy přesně ve dnech 7.–11. 9., proběhla tradiční sbírka **V září světluška září** na podporu nevidomých či zrakově postižených občanů. Sbírkou pořádá Nadační fond Českého rozhlasu v rámci dlouhodobého projektu Světluška.

V loňském roce se do sbírky poprvé zapojilo i 13 našich oddílů a podařilo se jim vybrat 190 175 Kč.

Ani letos nezůstali tomíci pozadu, do skupiny dobrovolníků přibyl jeden oddíl a světlušky se nenechaly zahanbit.

Oddíly, které letos podpořily sbírku, jsou: TOM Trilobit (7205,-Kč), TOM Oftalmo (7911,-Kč), TOM Pawnee (12 704,-Kč), TOM Chippewa a Dakoti (spo-

lečně vybraly 27 299,-Kč), TOM Sluníčka (24 308,-Kč + 22 Eur), TOM Tuři (16 779,-Kč), TOM Sihasapa (3 888,-Kč), TOM Otrokovice (19 029,-Kč + 1 Euro), TOM Robinsoni (15 348,-Kč), TOM Robinsoni (15 348,-Kč), TOM Arachné (7 885,-Kč), TOM Maracaibo (22 619,-Kč), TOM Kadao (34 000,-Kč) a TOM Divočáci (6 000,-Kč).

Suma sumárum tomíci vybrali při svých pochůzkách městy a ulicemi úžasných 204 975,-Kč a k tomu 23 Eur.

Zaměstnanci ústředí přispěli na podporu Světlušky patnácti stovkami.

Všem zúčastněným moc děkujeme za čas a energii, které do vybírání peněz vložili a rádi bychom doufali, že se příští rok řady dobrovolníků rozrostou alespoň na 20 oddílů!

(ústř)

Za dobrou věc

Tomíci světluškuji už druhým rokem. Oddíly, které do toho šly loni, se letos v drtivé většině zúčastnily znovu. Vědí, že tykadla, krovky a pokladničky dětem a teenagerům sluší. A nejen to. Děti baví oslovat lidi na ulicích, popisovat komu sbírka pomáhá, cinkat tykadly na děti v kočárcích a potěškávat si vzájemně pokladničky. Světluška je po České republice známou sbírkou a projekt V září Světluška září je velmi dobře propagován, tudíž lidé nemají žádné obavy a vědí, že peníze dávají do dobrých rukou. Alespoň z mé poděbradské zkušenosti tomu tak vždy bylo.

Na oddílech je, kolik dvojic do města vyšlou, jestli budou vybírat jen starší nebo i děti, jestli budou vybírat jedno dopoledne nebo celý týden, jestli k prodeji náramků a píšťalek připojí i nějakou další akci, která přiláká více lidí. Nezáleží na tom, jestli oddíl vybere desítky tisíc nebo na malém městě tisícovku jednu. Pro děti je to dobrá zkušenost a zážitek, poznají spoluobčany z jiného pohledu a pomůžou dobré věci. Tak do toho pojďme příští září ve větším počtu. Každá Světluška se počítá.

Anežka Klabanová

Tomíci, stále můžete využít výhodné tarify Vodafone!

Chcete volat levněji? Můžete, je to snadné ... Tomíci mají svou vlastní VPN síť u Vodafone. Již více než rok funguje asociční telefonní síť, ve které nabízíme dva zajímavé tarify. Neomezený tarif RED nabízí neomezené volání a SMS do všech mobilních i pevných sítí, dále pak 1,5 GB internetu, cena tarifu je 436 Kč měsíčně. Další z tarifů nese označení One NET a stojí 1 Kč měsíčně, zde je zpoplatněna minuta volání do všech sítí 1 Kč a také SMS do všech sítí za 1 Kč, k tomuto tarifu lze dokoupit internet již od 120 Kč měsíčně za 500 MB. Všechny telefony, které volají v naší telefonní síti se sebou volají a smskují ZDARMA. Pokud si tedy jako oddíl vezmete na výpravu 2 simkarty s korunovým tarifem, můžete je v podstatě využívat jako vysílačky, voláte a smskujete si mezi sebou vždy zdarma. Při přechodu do telefonní sítě Vodafone si navíc můžete ponechat vlastní telefonní čísla, i když jste dříve telefonovali u jiných operátorů. Do telefonní sítě se nově můžete přihlásit prostřednictvím Evidence Asociace TOM, kde všichni vedoucí, zástupci i hospodáři mohou přidávat jednotlivé objednávky skrze odkaz v menu „Telefonní síť“. Osoba, která objednávku vytvoří, následně garantuje, že přidání uživatelé budou hradit své závazky řádně a včas. Pevně věřím, že se nám veškerá administrativa vstupu do telefonní sítě podaří minimalizovat a počet telefonistů se brzy přehoupne přes počet 300. V případě dotazů k telefonní síti Vodafone mě neváhejte kontaktovat na emailu ondra@tom.cz.

Ondřej Šejtka

Pavel Lacko:

Dobrovolnictví je to, co člověk udělá sám od sebe pro ty ostatní

Vedoucí Karel Neuschl zpovídal zapařeného tomíka Pavla Lacka, aktivního člena hronovských Lotrů. Řeč se točila, jak jinak, kolem oddílu a dobrovolnictví.

V zimě si vzal na starost tréninky v tělocvičně, je první, kdo volá s nabídkou pomoci, kdykoliv se koná nějaká akce. Pro vedoucí je Pavel ztvárněním jistoty, že přijde, že dodrží co slíbil. A tím se výrazně liší od svých šestnáctiletých vrstevníků. Pavla jsme se zeptali na jeho názor na dobrovolnictví. Odpovědi předbíhají jeho věk.

V kolika letech jsi přišel do oddílu?

Ve 13 letech.

Proč jsi tenkrát přišel?

O vodáckém oddílu jsem se dozvěděl poprvé od kamaráda Pepy Jankoviče. Mluvil o Lotrech tak zajímavě a mě to natolik zaujalo, byl jsem natolik zvědavý, že jsem hned v září přišel na nábor mladých Lotrů.

Co považuješ za největší oddílové milníky za dobu svého působení?

Velké plus v oddíle vidím v dokončování naší klubovny, která se postupem času stala naším druhým domovem. Postavili jsme si ji sami bez cizí pomoci, každý z nás do ní dal kus sebe.

Spousta dětí postupně mění své zájmy a není výjimka, že z oddílu odchází. Ty jsi to neudělal. Proč?

U Lotrů jsem zůstal, protože mi přirostli k srdci a také se chci stát v budoucnu dobrým vedoucím.

Co je podle Tebe to dobrovolnictví?

Dobrovolnictví je pro mě to, co člověk udělá sám od sebe pro ty ostatní.

Proč to děláš? Proč trávíš svůj čas tímto druhem práce?

Baví mě být v oddíle, stát se součástí nezapomenutelných zážitků a her.

Dokázal bys říct, co ti dobrovolnictví přineslo? Získal jsi nějaké znalosti, které bys jinak nezískal?

Získal jsem spoustu vlastností, např.: trpělivost a začal chápat druhé. Rád někomu s čímkoliv pomohu a vím, že by mi ostatní také pomohli. Jsme skvělá parta.

Kde vidíš sebe v oddíle třeba za 10 let?

Je těžké říci, co bude za týden, natož za 10 let, ale doufám, že zůstanu u vodáků, protože vodáci jsou moje druhá rodina.

Je něco, co bys chtěl vzkázat mladším kamarádům a Lotrům?

Nevzdávejte se svých snů, buďte sami sebou a nebojte se vydat ze sebe to, co podle vás dělá člověka člověkem.

Ptal se Karel Neuschl, foto: P. Hanzl

Pokud jste o víkendu 12.–14. června zavítali do Dědova a vyrazili jste na kopec Hejda, mohli jste zažít mírný šok. Po lese pobíhalo několik kluků a děvčat v sedácích a helmách. V ruce drželi horolezecká lana a snažili se navzájem navázat na lana. Nejednalo se o scénu z nějakého hororového filmu, to se jen 10 vedoucích z celé republiky snažilo zvládnout základy jištění, lezení a slaňování.

Opoledne jsme nechali lezecké pomůcky na pokoji, zato přišly ke slovu PP lana a výuka stavby nízkých lanových překážek. Účastníci se seznamovali s pojmy jako je loďák, dvojitý loďák, pojistka, ale také s výrazy jako je bezpečnost, stabilita, vhodný strom a terén. Postupně v lese vzniklo snad 10 překážek různé obtížnosti. Každý si mohl vyzkoušet, jak se co váže.

V neděli čekalo pro frekventanty malé překvapení. Kubiček (syn známého milionáře) toužil, aby u nich v lese vznikl lanový park. A tak tatínek neváhal, vytáhl peněženku a pozval si nejlepší odborníky z okolí a dal jim úkol, aby za dvě hodiny postavili pro Kubička ten nejúžasnější lanový park. A tak se vymýšlely netradiční překážky, vázaly se, napínaly se, aby Kubiček byl spokojen. A opravdu, za dvě hodiny vzniklo něco nádherného. Uprostřed lesa, kde normálně potkáte tak jednoho houbaře, stálo lanové centrum s velikým L na začátku a Kubiček byl nadšen.

Velké poděkování patří obětavcům, co toto školení připravili – Kuba Glas, Matěj Šafrán a Blanka Zaňková.

Standa Prais
TOM Sirius,
Ostrava

Ohlédnutí

za táborovou školou na Polaně

Konec srpna je tradiční čas na letní táborovou školu. Letos opět hostila mladé tomíky asociální chalupa na Polaně v Beskydech. Během jednoho týdne zde získali spoustu praktických dovedností i teoretických znalostí z nejrůznějších oborů potřebných pro jejich oddílovou činnost.

Po úvodním seznamování, rozdělení do skupin a představení svých oddílů, mohl začít vlastní hravý i vzdělávací program. Proběhly Kostkohry, během nichž bylo zapotřebí správně sestavit tangramové díly, co nejrychleji proběhnout gumodráhou nebo postřeh při lišících ocáscích. Ani le-

tos nechyběl orientační závod rogaining, společenská událost večera Prase v žitě či série drobných her vhodných na družinovy.

Do programu patřily i přednášky o legislativě, fotografování, hrách, oddílovém programu, topografii, GPS nebo první pomoci v teorii i praktických ukázkách při různých simulovaných případech. Ale také tábornické dovednosti například rozdělování ohně za pomoci křesací ocílky a pazourku.

Svou vůli a zároveň umělecké sklony si mohl každý prozkoušet na čtyřicetikilometrovém putování malebnou valašskou krajinou na nejvyšší vrchol Moravskoslezských Beskyd Lysou horu. Kromě chůze se každý vžil do role fotografa a snažil se zachytit nejzajímavější momenty cesty. Po zotavovací noci si každý osedlal svého koně a vydal se na příjemnou projížďku podlysohorskou krajinou.

Kreativitu a práci ve filmové branži si tomíci vyzkoušeli při přípravě a následném natáčení krátkého loutkového filmu. Vzniklo šest originálních dílek, na které se můžete podívat na youtube.

Pobyt se pomalu chýlil ke konci, ale ješ-

tě zbyl čas na hru Pastičky se sladkou odměnou či navození atmosféry doby rolníků a lapků při stejnojmenné hře. Závěr patřil nalezení pokladu, kde si všichni našli vlastní křesací soupravu na rozdělování ohně.

Rád bych tímto za všechny lektory ještě jednou popřál všem účastníkům, aby s nově nabytými nápady a inspiracemi vhodně naložili a uplatnili je v praxi.

Fotografie můžete shlédnout na http://skockova.rajce.idnes.cz/Taborova_skola_Asociace_TOM%2C_Polana_2015/

Ivo Skoček

LETNÍ TÁBOROVÉ

ŠKOLY 2015

ZA NÁMI

Sloupskou akci prošlo 22 nadějných tomiků-mládežníků, potenciálních vedoucích. Dostali obvyklou dávku nápadů, inspirace, ukázek dovedností a her. Společným jmenovatelem závěrečného hodnocení bylo překvapení, že i přednášky nemusí být nudné, že lektorů není třeba se bát, že rozcvičky se dají dělat hravou formou, že naše tělo mluví i neverbálně, že vhodnou motivací děti lze někdy dosáhnout i zázraku, že existuje něco jako uzly a lasa, že oddílový vedoucí musí být mimo jiné finančně gramotný. Ukázalo se také, že velkým zdrojem strachu účastníků před příjezdem je neznámý kolektiv – o to více oceňovali nepřebírné množství seznamovacích her a aktivit uvolňujících atmosféru party lidí, kteří se sice nezna-

ji, ale vzhledem k podobnému věku a zálibám vytvoří, tak jako každý rok, bezvadně fungující tým přátel. Za úspěchem sloupské školy stojí sehraný tým tradičních lektorů, kterým letos výrazně pomohli externisté: Aleš Sedláček (Woodcraft, ČRDM), Radka Šumerová (právo, legislativa), Milan Blšták (fotografie, zpěv, kytara), Martin Wendler (šifrovací hra), Jana Glaserová (výtvarná činnost).

*Tomek Hurt, Zdeněk Šmída,
Jiří Šmída, Matěj Chour,
Veronika Plechatá*

„Přes tento kouzelný prstýnek dohlídnu až na Měsíc!“

Nevím, jak kdo, ale já nedohlédl nikam... možná jsem špatně koukal, možná jsem ten prstýnek jen špatně držel... neviděl jsem nic. A nejvíc mě štválo, když ostatní „pochopili“, v čem je figl. Tuto a ještě několik dalších her si „přinesli“ naši instruktoři z letošní LTŠ...

Ale popořádku. Vloni jsme vyslali na INKU (instruktorský kurz) pětici našich nadějných budoucích instruktorů. Jeli sami, skoro přes celou republiku do Vsetína a dál na tomíckou základnu na Polanu. Vrátili se nadšení, spokojení a plní elánu do další oddílové činnosti. Klobouk dolů, Permoně, byla to skvělá akce. Po táboře (loňském) se však elán vytratil, a dva „nadějní“ instruktoři se vypařili jako pára (někteří velcí to takhle bohužel u nás v oddíle dělají, což jistě zamrzí). Tři nám však zůstali, to je víc, jak polovina. Celý rok se snažili pomáhat, kde se dalo, připravovali program na schůzky, a tak jsme jim nabídli účast na LTŠ. Souhlasili, i když trochu váhali.

Ještě týž den, kdy jsme se po poledni vrátili z našeho letního tábora, vyrazila odpoledne trojice našich instruktorů do Sloupu na letní táborovou školu. Ve Sloupu nás velmi srdečně přivítali, rád jsem se pozdravil s Matějem Chourem, Zdeňkem Šmídou a Tomkem Hurtem, bezva kluci. Nebudu popisovat náplň LTŠ, viděli jsme fotky i videa, úžasný a nabitý program.

„Pekařina byla jasná volba“ a pečící se štrůdlů provoněly celý Herberk..., to si sloupští občané potom pošmáklí, když jim naši pekaři nabízeli zdarma ochutnávku štrůdlů.

Naši tři instruktoři se vrátili s velkým nadšením a chutí do práce v oddílu, což je jistě velmi chvályhodné. Už na první víkendovce na nás zkoušeli hry a triky z LTŠ. Největší úspěch jistě měla hra Ninja. V čem je tajemství Prstýnku jsme neodhalili... tedy já ne. Strážný anděl zase není sluha... Je to krásný pocit, když vám tyto odrostlé děti líčí zážitky z akce, na kterou se jim původně třeba ani nechťelo, to mi věřte.

Jestli stále ještě váháte, zda máte poslat svoje budoucí instruktory na INKU nebo na LTŠ, pak neváhejte, obě akce doporučuji... a to je znám jen z vyprávění a fotografií.

*Vratislav Florián Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem*

Sraz tomíků na Šumavě

Ve dnech 8.–15. 8. se na Šumavě konal 34. sraz tomíků. Centrem srazu a místem, odkud jsme vyráželi na výlety, byly Volary. Srazu se zúčastnilo celkem 138 tomíků a jejich přátel ze sedmnácti oddílů. Část účastníků spala ve škole a část v ubytovně, kam také chodili všichni večeřet.

Slavnostní zahájení celého srazu proběhlo v neděli 9. 8. na fotbalovém hřišti Tatranu Volary, kde nás všechny přivítal předseda Tatranu a člen KČT pan Miroslav Svoboda. Na zahájení se představili řemeslníci, kteří ještě zvládají tradiční šumavská řemesla, nechyběla ukázka. Vyvrcholením zahájení bylo ovšem překvapení od pana Svobody. Přivedl k nám nejstaršího volarského turistu, pana Josefa Čadu, který po dlouhá léta vedl tomíky. Pan Čada od nás dostal na památku knížku, kterou mu předala jedna z nejmladších účastnic srazu, Tereška z oddílu Kájíci.

Program srazu byl pestrý – autobusové výlety do Německa, do Bavorského národního parku. Někteří navštívili krásnou stezku korunách stromů a lesní zoologickou zahradu, někteří vystoupili na jednu z nejkrásnějších hor Šumavy, legendami opředený Luzný. Další výlet byl do údolí potoka Wolfsteiner Ohe a do keltské vesničky Gabreta, kde nám průvodkyně pověděla o životě Keltů a ukázala domky, dílny, pec na chleba, zahrádku

i stará plemena oveček a koníků. Nechyběl ani výlet do města Passau, kde bylo možné, kromě prohlídky města a hradu, navštívit i varhanní koncert a sklářské muzeum a také se projet parníkem po dvou ze tří řek, které se v Passau stékají.

V rámci dalšího výletu jsme vyrazili do Lenory na obhlídku nejstarší funkční obecní pece. Pec vystavěli majitelé lenorské sklárny pro chudé dělníky, kteří neměli pec vlastní a před více než dvaceti lety obnovila Velká lóže pecarská veřejné pečení chleba.

Večerní program byl připraven na každý den. Navštívil nás např. lesník a spisovatel pan Petr Martan, který nám pověděl, proč v Boubínském pralesi rostou třistaleté stromy a proč ostatní šumavské pralesy, třeba Trojmezenský a Černo-horský, úplně uschly během několika let dostatek.

Dalším zajímavým hostem byl pan Emil Kintzl, turista a značkař, známý jako autor streamových pořadů Zmizelá Šumava. Promítl nám staré fotografie ze života obyvatel Šumavy, z práce dřevařů, svážení dříví na saních a plavení dříví, cestu dětí do školy na lyžích nebo sklizeň obilí v závěších sněhu. Ukázal nám také jediný snímek šumavského obra Seppa Rankla.

Povídání o železnici se dětem líbilo nejvíce – výpravčí a spisovatel pan Roman

Kozák nám vyprávěl historky z Volarska. Povídal o nejkratší přeshraniční trati na Novém údolí, o potlačení vzpoury německých militantů nádražáky z Čičenic nebo o recesistických jízdech parních vlaků. Na závěr jeho povídání se všichni zapojili do předvedení průjezdu parního vlaku stanicí.

Ředitel Prachatického muzea pan Pavel Fenc pohovořil o Zlaté stezce, o historii dopravy soli přes Šumavu a historii Volar, včetně toho, že patent o povýšení Volar na město vlastnoručně napsal **císař František Josef v neděli ráno, před tím, než šel na mši.**

Páteční večer byl rozlučkový. Jitka, která se ve štábu starala o kulturní program, narychlo sehnala náhradu za předem domluvenou kapelu, jejíž zpěvák ulehl se zápallem plic. Přijela za námi tedy část kapely Lazareth, Luboš Hrdlička a basák Petr. Dokázali tomíky rozezpívat a roztančit, jen škoda, že jejich venkovní představení zakončila bouřka o něco dříve, než jsme měli v plánu.

Týden na Šumavě utekl jako voda z vyschlých šumavských potůčků. Samozřejmě byly v organizaci nějaké chyby, ale potěšil mě jeden mladý tomík, ani nevím, ze kterého oddílu. Když jsem v pátek ráno přišel do školy, abych vedl výlet do Bavorska, přitočil se ke mně a pozdravil. Zeptal jsem se ho, jestli jede do zoo nebo do Pasova. Řekl: „Já nevím, já se nechám překvapit. Mně se tady moc líbilo. Akorát napřed netekla teplá voda a když už jsem si zvyk, tak začala týct.“

*Petr Teringl, hl. organizátor srazu,
TOM Viking, Praha*

SRAZ TOMÍKŮ VE VOLARECH

Letošní sraz tomíků byl náš první. Nalákala nás především překrásná Šumava. Bohužel týden na poznání krás Šumavy nestačí. Náš týden na Šumavě (8.–15. 8.) byl navíc ve znamení tropických teplot, které snižovaly naše turistické výkony. Přesto jsme viděli a navštívili řadu krásných míst. Vystoupali jsme na Luzný, jednu z nejkrásnějších hor Šumavy ležící těsně u česko-německé hranice, navštívili jsme přírodní ZOO nedaleko bavorského města Neuschönau, kde jsme měli možnost vidět rysa, zebra, výra velkého či vlka (zvířata obývající Šumavu). Prošli jsme také Soumarské rašelině, kde jsme se přesvědčili o velice nízké hladině spodní vody a mnohokrát se koupali v osvěžující Teplé Vltavě. Jeden den jsme pojali jako ryze odpočinkový a zamířili jsme na Lipno. Po parádním koupání nás parník přiblížil z Černé v Pošumaví do Horní Plané a dál do Volar nás dopravil místní vláček osobáček. Další z našich výletů byl podél Schwarzenberského plavebního kanálu od jeho počátku až k místu, kde překonává sedlo mezi Plešivcem a Jelenskou horou. Jediný výlet, který nám překazilo extrémní horko, byl výstup na Trojmezí a Plechý se zastávkou u Plešného jezera. Kvůli teplotám nad 35°C jsme museli tento výšlap nechat na příští návštěvu Šumavy. Těšíme se už teď.

Kateřina Frdlíková – Klíště
TOM Trilobit Beroun

Letní sraz slovenských oddílů TOM

Letošní letní sraz tomíků na Slovensku hostilo město Velký Meder. Malebné městečko nedaleko Bratislavy a hlavně v těsné blízkosti hranice se sousedním Maďarskem. To vysvětlovalo, že téměř všichni organizátoři a místní lidé mezi sebou mluvili také maďarsky a to vždy do té doby než upozorovali, že s nimi chce komunikovat někdo z Čech nebo ze středu Slovenska. Často jsme se tedy dostávali do rozpaků, ale přátelské přijetí a velmi pohodová atmosféra na srazu rozhodně nechyběla. Účastníci si mohli vybrat z nepřeberného množství pro nás velmi zajímavých a atraktivních výletů. Vidět na vlastní oči gigantické vodní dílo Gabčíkovo nebo zažít plavbu na některém z vodních kanálů muselo nejen české tomíky zaujmout. V neposlední řadě byla pro mládežníky velmi lákavá návštěva jednoho z nejmodernějších vodních center na Slovensku. Velmi potěšující a milé od představitelů města byla možnost využít aqua cent-

ra v podvečerních hodinách zcela zdarma. Srazu se zúčastnila letos pouze menší výprava českých tomíků, převážnou většinu tvořila skupina z frýdlantského oddílu Marušky Bařinové. Přesto si myslím, že si mezi mladými Slováky našli řadu kamarádů a domů se vraceli s plnou hlavou prázdninových zážitků.

Tomáš Fúsek

ESO online se blíží!

Od sněmu, kde jsme poprvé avizovali přerod účetního programu ESO pro oddíly na online verzi, se v tomto ohledu mnohé událo. Firma Skeleton připravuje program, na který poskytne Asociaci TOM (přes ČRD) bezplatnou licenci. Za správu, zálohování dat a jinou administraci pak jednotlivé oddílypak jednotlivé oddíly uhradí roční poplatky 660 Kč (jen extra velký oddíl by platil 1000 Kč, na 99,9 % se ale všechny TOMy vejdou do škatulky „malý oddíl“). Asociace však první rok nabídne zapojeným oddílům uhrazení 50% poplatku, stálo by vás to tak jen krásných 330 Kč ročně.)

Co bude nové ESO umět? Samozřejmě to, co umí stávající aplikace – tedy kompletní účtování oddílu, dotací, evidence členů, akcí, cestovních nákladů či třeba majetku. Díky online verzi však bude nově

možné přistupovat do oddílové databáze z vícero míst a vícero lidmi. Budete si moci vybrat, kdo bude smět editovat nové akce, kdo účtovat či kdo například jen prohlížet a kontrolovat data. Nové ESO bude propojené s tomickou evidencí (nebude tak třeba prepisovat nové členy v ESO i v evidenci).

Kdy to všechno vypukne? Od října do prosince se bude ESO online testovat. Máte-li zájem se připojit, napište na tomek@t-a-tom.cz – vše si tak vyzkoušíte a osaháte dříve, zároveň vaše postřehy a nápady pomohou systém vylepšit. Od ledna 2016 pak již poběží ostrá verze, kdy oddíly mohou vesele účtovat svou bohatou činnost. Více informací přinese nová KRA a naše [www](http://www.tom.cz).

Tomek Hurt

Expedice Grónsko 2015

Pod tímto názvem jsme více jak rok připravovali oddílovou expedici TOM Vltavský paprsek pro léto 2015. Všem předcházela řada jednání, hledání podkladů, shánění financí.

Výprava začíná ve středu 1. července na letišti v Praze Ruzyni, 18 členů oddílů je natěšených, a tak jsou všichni na srazu včas. Letecký přesun do Helsinek a díky zpoždění hrozná anabáze – nejsme vpuštěni do garantovaného letu na Island. Musíme se rozdělit a jedna skupina letí přes Amsterdam a druhá přes Varšavu, setkáváme se na letišti v Keflavíku půlhodinky po půlnoci, jsme rádi že jsme tu a spolu. Horší je, že 10 batohů přiletí až zítra.

2. den po dospání (část v campu a část v hostelu – to jsou ti, co nemají bágly) se vyráží na obhlídku poloostrova Reykjanes, zastávku děláme u Krýsuvíku a hlavní náplní dne je výstup na kopce za Reykjavíkem – na masiv Esja. Večer šťastné setkání s batohy a přejezd do kempu Arnars-tapi.

3. den věnujeme národnímu parku Snæfellsnes a legendární Vernově hoře. Procházka malebným pobřežím, výstup k ledovci, obhlídka kostí velryb a neskutečné výhledy jsou odměnou za počáteční problémy.

4. den se přesunujeme po poloostrově Snæfells s obhlídkou Kirkjufellu, horkých pramenů v Deildartunguhveru, kulturního centra Reykholt, k vodopádům Hraunfossar a Barnafoss. Jedeme vnitrozemím po šotolinových silnicích, navštěvujeme

místa historického významu pro Island – Pingvelliru a pak již do Reykjavíku, kde stiháme půlnoční slunce dopadající na sluneční koráb.

5. den je věnován přesunu do Grónska – letíme z Reykjavíku do Ilulissatu – nádherné scenérie nad ledovci a fjordy. Odpoledne jdeme k Ice fjordu – památce UNESCO – jde o fjord napěchovaný krami, a na obhlídku města s neskutečným množstvím saňových psů.

6.–9. den nás čeká čtyřdenní trek. Je to nádhra – skály, kry, vřesoviště, moře, sníh. Putování naprosto volnou přírodou, fantastické počasí s azurovým nebem, praskot ker, ledové moře.

10. den jedeme přes čtyři hodiny na ostrov Disko. Moře plné ker a v závěru pozorujeme kosatky. Nedaleko města Qeqertarsuaq stavíme stany a vyrážíme na průzkum lávového městečka a pak i na obhlídku majáku.

11. den vyrážíme do vnitrozemí k vyhlídkám na ledovce – ráno jsou sice mraky nízko, ale s postupujícím časem je opět nádherně, i když hodně větrno. Výhledy na ledovce, skály, moře, kry, to je zasloužená odměna.

12. den máme v plánu zdolat vyhlídkovou horu. Od rána pozorujeme dovádějící kosatky v zálivu, a i počasí se vybírá a dostáváme se nad mraky. Odpoledne pak po plážích s pozorováním ker a kosatek. Na večer mrazivá jízda zpět do Ilulissatu – opět čtyři hodiny mezi krami a za hodně studeného větru.

13. den věnujeme Ilulissatu – návštěvě muzea, prohlídce města, nákupům – pak již na letiště a přelet s mezipřistáním na Island. Zde se nám poprvé kazí počasí – při přistání leje. To je nám již jedno, čeká nás jen přesun do kempu a poslední noc.

14. den rychlý přesun na letiště Keflavík a přes Helsinky do Prahy. Naše expedice je u konce a všichni jsme plni zážitků, neskutečně nádherné přírody. Fantastické počasí naprosto převládalo počáteční dopravní a batožinové problémy, stejně jako se nám s odstupem času jeví jako malicherné množství komárů. Bylo to skvělé!

Zdeněk Vejrosta, TOM Vltavský paprsek

SKOTSKO

Jako bychom ani nebyli ve Velké Británii. Tedy pokud pomineme, že je tu vše britsky uměřené, čisté, domy (zejména na venkově) střídme a nepřelácané, travička zelená, že občas prší trošku a občas víc, že pivo je dražší než pálenka a skoro nic není vysloveně levné...

Telefonní budky jsou sice povědomé, jejich červec je ale oproti Londýnu omšelá. Všechno je naopak... skotské. Tvíd, na omak poměrně nepříjemná látka, národní klasik básník Robert Burns, jehož busty jsou k vidění v každém větším městě, dráha, kterou se projedete po viaduktu Glenfinnan (ano, to je ten kouzelný z Harryho Pottera), uzená treska, podle některých největší pochoutka na světě. A hlavně: modrobílá vlajka, která tu britskou téměř dokonale vytěsnila.

Jedenáct dní, které jsme měli na Skotsko, byla slušná porce času k tomu, abychom k téhle malebné, upravené a svěží zemi přivoněli. I tak to ale stálo za to! Rádi doporučujeme pro putování soukromé či oddílové, s dospělými či dospívajícími tomíky...

Edinburgh je nepominutelné hlavní město Skotska. Na přelomu srpna a září přetékalo lidmi při jednom z mnoha festivalů. Hlavní třídě Royal Mile se nedalo vyhnout, stejně tak paláci Holyrood, tamnímu parlamentu, skvostnému Národnímu muzeu ve viktoriánském duchu, středověkému hradu, zeleným kopečkům na okrajíměsta, galeriím a dobře fungující městské dopravě.

Když ale máte ruchu velkoměsta dost a vyjedete do malebných vesniček a městeček třeba na východní pobřeží, otevře se před vámi jiný svět. Namátkou několik zastávek kolem moře: Culross, St. Monans, Pittenweem, univerzitní St. Andrews, Arbroath. Všude byl klid a velmi mírný provoz na silnicích. Malé městské přístavy jsme zastihli vždy za odlivu: drsné, provoněné solí, rybami a chaluhami. Na dně bahnitých lagun dočasně odpočívají rybářské bárky, mezi domky pamatujícími snad Marii Stuartovnu capkají rackové.

To samozřejmě neplatí o výstavném St. Andrews. Průvodce tohle univerzitní městečko nazývá arogantním, stojí ale za návštěvu, už kvůli fascinujícímu torzu katedrály.

Občerstvení arbroathskou uzenou treskou, rybou ryb, vyrážíme na Vysočinu. Je vpravdě krvavá, pamatuje nesčíslné bitek, člověk se v místní historii zrovna utápí. Všude je vřes. Kilometry kvetoucích plání. Šlápnutí do vřesoviště vždy vytlačí litry vody. Nic kontrastnějšího ve srovnání s vyprahlým Českem snad být nemůže!

Na pouti Vysočinou střídáme spaní v kempu s divočinou. Přes řeku Dee a královský Balmoral míříme do vesničky To-

mintoul. O té před sto padesáti lety královna Viktorie blahé paměti prohlásila, že je to nejubožejší místo její říše. Táboříme legálně u návštěvnického centra, prší, stany jsou mokré, mokří jsme i my a v noci si vaříme na rohožce pod střechou centra levné jídlo. Nejubožejší poutníci pod zamračeným nebem Vysočiny!

Na co vás, milí tomíci, ještě navnadit? Jezera Glenmore a Loch an Eilen, máslové sušenky u řeky Spey. Whisku slavné značky Glenfiddich ve městečku Dufftown. A Loch Ness! O tom všem, o ostrově Sky, hejnech muchniček a drsných skotských horách v příštím Tomíkoví.

*Tomáš Novotný
(za přispění vůdce skotské výpravy
Tomka Hurta)*

Děti z Čechohradu na táboře TOM Tuři

Vše začalo sněmem ve Zlíně, na kterém padla výzva Anežky Klabanové, zda by některý oddíl chtěl jet na tábor s dětmi našich krajanů z východu Ukrajiny. A jelikož se ráda pouštím do nových věcí, tak jsme si s Míšou už na sněmu řekly, že do tohoto projektu půjdeme.

S Jirkou Bernkopfem, učitelem ukrajinských dětí, jsme si vyměňovali představy našeho vzájemného pobytu. Zpočátku to vypadalo, že nebude dostatek financí tento projekt uskutečnit. Ale vše se v dobré obrátilo a my plánovali první společný česko – ukrajinský tábor. Na 2100 km dlouhou cestu se vydalo 16 dětí, jejich učitel Jirka s manželkou Nairou a učitelka dětí Margarita. Aby si děti nemusely vozit kostýmy na celotáborovou hru, zvolili jsme „Cestu pohádkou“, kde v kostýmech vystupovali vedoucí a instruktoři. České a ukrajinské děti byly společně ubytované i promíchané i v oddílech.

Každý táborový den jsme prožili jednu pohádku, kterou služební oddíl ztvárnil ve večerním maňáskovém představení.

Ukrajinské děti nám uspořádaly koncert českých a ukrajinských písní a tanců, který svým přednesem dostal každého posluchače. I kolemjdoucí se zastavili a naslouchali jejich zpěvu.

Táborový týden utekl neuvěřitelně rychle a byl tu poslední den, kdy ukrajinské děti odjely i s naší vedoucí Míšou na týdenní poznávací pobyt do Prahy. Loučení bylo neuvěřitelné. I teď se mi o tom těžko píše. V tu chvíli jsme netušili, že pojedeme do Prahy na koncert „našich“ dětí. Jakmile padl tento návrh, nezaváhali jsme a skupinka sedmi instruktorů a vedoucích vyjela za dětmi, které o našem plánu neměly tušení. Bylo to velice emotivní setkání.

Jsem velmi ráda, že se na sněmu padla Anežčina výzva. S Jirkou bychom chtěli ve společných pobytech pokračovat a těšíme se na příští tábor.

Děkuji našemu ústředí, TOM S.T.A.N. a TOM Sůvy za zapůjčení spacích pytlů a karimatek na pobyt v Praze a všem našim příznivcům za podporu. Bez vás všech by to nešlo.

Soňa Rokytová
TOM Tuři, Olomouc

Kamarádství na vzdálenost 2000 kilometrů

Čechohrad je vesnice na východě Ukrajiny nedaleko ospalého městečka Melitopol. Hlavním hybatelem místní ekonomiky je zemědělství. Většina lidí dětí pracuje buď v agrofirmách nebo v četných vodárnách, které v této suché stepní oblasti ohromná pole zavlažují.

Tuto vesnici založili v roce 1869 čeští kolonisté, kteří podle pramenů přijeli z okolí České Třebové a Žamberka. Dnes na vesnici najdete babičky, které mezi sebou mluví plynulou češtinou, ale bohužel se jedná spíš o vzácnost. Většina z 1200 obyvatel vesnice mluví již jen rusky. Češtinu tu paradoxně udržují hlavně děti, které se učí česky v českém centru. Snad každé čechohradské dítě vám zazpívá Holku modrookou nebo Komáři se ženili. Ti aktivnější chodí do sboru a trůfám si tvrdit, že znají mnohem víc písniček, než děti, které žijí v Česku, což se nám ostatně na táboře potvrdilo.

Aby děti snáze pochopily, proč se učít jazyk, kterým na vesnici skoro nikdo nemluví, začali je učitelé češtiny vozit do ČR. Tradici zahájil učitel Martin Horn, který ve spolupráci s Prahou 1 uspořádal tři poznávací výlety do Prahy, Liberce a jiných zajímavých míst v ČR. I tam ale byli neustále spolu a češtinu nebyli nuceni používat příliš často. Až letos se povedlo najít turistický oddíl, který by byl ochoten za-

členit čechohradské děti do tábora a zasadit je tak do zcela českého prostředí, kde budou nuceny česky komunikovat neustále. Vděčíme za to oddílu TOM Tuři a jejich vedoucí Soně Rokytové, která se nezalekla komunikační bariéry a pozvala ukrajinské krajánky na jejich tábor, kde pro ně vedoucí připravili integrační program. Děti byly rozmístěny v chatkách s českými dětmi a byly rozděleny do oddílů, kde musely spolupracovat s českými dětmi i s vedoucími.

Zpočátku to šlo ztuhla, ale asi po dvou dnech se bariéry prolomily a děti se začaly zajímat jeden o druhého. Čechohradští se učili česká slovíčka Tuři zase ruská. Pro děti z Čechohradu byl tábor velké novum. Většina z nich byla poprvé v zahraničí, poprvé jeli vlakem, poprvé byli na táboře.

Ale i ti, co na táboře již byli, si poprvé zkusili práci v oddílech, sezení u táboráku s písněmi a třeba i hry v lese (v okolí čechohradu lesy nejsou v okruhu 50 km, většina táborů probíhá prostě u moře). Svým českým kamarádům předvedly pásmo českých a slovenských písní a tanců, které měly připravené pro pražské vystoupení a české děti je štědře obdarovali praktickými dárky – batůžky, nožičky, baterkami aj. Vedoucí Turů za námi dokonce přijeli až do Prahy na vystoupení, kde s námi prožili ještě jeden krásný večer na Staroměstském náměstí a potom v restauraci Kotleta, která nás štědře pozvala všechny na večeri. Tábor byl pro obě strany obrovským emotivním zážitkem, loučení proběhlo v slzách s oboustranným slibem, že za rok se setkáme znovu. To samozřejmě záleží na tom, jestli na další akci seženeme sponzory, protože cestu dlouhou dva tisíce kilometrů si ukrajinské děti nemohou dovolit zaplatit z vlastních prostředků. Vzhledem k oboustrannému nadšení však věřím, že se to povede a za rok se děti opět setkají se svými kamarády a prožijí další nezapomenutelný výlet.

Jiří Bernkopf,
učitel krajanů v Ukrajině

Ukrajina Mukačevo

Začátkem letošního roku jsem se dozvěděl, že ADRA na Ukrajině pořádá již 9. ročník příměstského tábora na 15. základní škole v Mukačevu. Myšlenkou projektu je zpestřit dětem jejich poměrně těžký život, představit Ukrajincům smysl dobrovolnictví a ukázat, jak pracujeme s volným časem dětí u nás.

Samotná vedoucí projektu prohlásila, že děti touží po tom být na tomto táboře, a tak jsem neváhal a přihlásil se jako dobrovolník. Dohromady nás jelo z Česka jedenáct dobrovolníků. Před táborem jsme měli jen dvě společné schůzky, v Ostravě, a den před tím na místě. Tady jsme se také poznali s 8 ukrajinskými dobrovolníky. Před začátkem tábora jsme poznali krásy tamního městečka Mukačevo a další volný den jsme navštívili národní park Koločava.

Přibližně 70 dětí se vystřídalo na našem táboře. Za dva týdny měly možnost s námi prožít tematické dny (Olympiáda, Mukačevo má talent, divadelní den aj.), výlet k pohraniční stráží, návštěvu místního červeného kříže, a mnoho dalšího. Tábor na Zakarpatsku byl vcelku jedinečný, jelikož jiné tábory mají za úkol „dětí pouze nakrmit, a ne je zabavit“.

Podmínky, které jsem si nedokázal představit, mě docela překvapily, například:

Děti, vážící si už jen toho, že jsem jim půjčil míč, objal jsem je, nebo si s nimi pouze popovídal. Tyto věci totiž doma velmi často nemají.

Děti bez vychovatelek neposlušely našim příkazům, o patnáct minut později vyráběly náramky a za vedení jedné z nich zpívaly krásné ukrajinské písně. Těžká situace v souvislosti s válkou, kterou děti nechápou a která čerpá penízejinam.

Pět tisíc odvedených mladých mužů, o kterých jejich rodiny už skoro rok nic nevědí. A mnoho dalších zážitků a postřehů, jež jsem si z Ukrajiny přivezl, ji pro mě udělaly tak výjimečnou a nezapomenutelnou.

Jak pro českou, tak pro ukrajinskou stranu má tenhle tábor (nebo projekt, chcete-li) velký smysl. Ať už poznáváním rozdílných kultur, tak mnoha zkušenostmi z úplně jiného prostředí, než je nám z Česka známo. Doufám, že tato tradice bude pokračovat a časem se dopracuje k tomu, že tábory na Ukrajině nebudou dělat Češi, nýbrž sami Ukrajinci.

Dva týdny, které opravdu stály za to.

Kamil Stroužek Cinkraut
TOM Maracaibo

Sůvy vyletěly do Banátu

Díky podpoře ústředí se pražský oddíl Sůvy mohl v létě vypravit za krajany do rumunského Banátu. Děti společně s vedoucími prožily týden plný nezapomenutelných zážitků včetně plavby loďkou po Dunaji. Navštívili jsme čtyři české vesnice: Svatou Helenu, Gerník, Rovensko a Eibentál. Obdivovali jsme naše předchůdce z řad tomíků, kteří před lety pořádali v Banátu pro místní děti tábory. V Banátu jsme nežili jen sami pro sebe a snažili jsme se co nejvíc poznat místní lidi a proniknout do zdejšího způsobu života. V Eibentále jsme také organizovali různorodé aktivity pro děti: deskové hry, vyrábění figurek z plsti, tvoření originálních pohledů, hudební workshop a mnoho dalšího.

Spolupracovali jsme i s organizátory hudebního festivalu Banát, kterým tímto

ještě jednou děkujeme za pomoc a podporu při plánování našeho dobrodružství. Díky nim jsme také v Praze uspořádali před odjezdem sbírku věcí pro banátské děti a odvezli krajanům několik krabic školních pomůcek, sportovního vybavení nebo výtvarných potřeb. Dárky pro děti přispěla i Asociace TOM! Vše se na místě ihned roztrídilo a brzy rozdávalo.

Pochody mezi vesnicemi byly mnohdy náročné, hlavně kvůli extrémním výkyvům v počasí: od šíleného slejváku po strašlivé vedro... ale Sůvy všechno báječně zvládly. Banát jsme si všichni na první pohled zamilovali a věříme, že se sem ještě někdy v budoucnu vypravíme!

Jarka Bednářová,
TOM Sůvy

Putování po Balkánu

s TOM Kadao

„Keep calm and climb, paddle, bike, hike on.“ (Buď v klidu a lez na skále, pádluj, jezdi na kole a projdi se.) - to bylo heslo letošního *outdoorového léta*! Co je to? *Outdoorové léto* je akce, kterou pravidelně o prázdninách pořádá náš turistický oddíl Kadao z Opavy. Během čtrnácti dnů cestujeme po různých koutech Evropy, sportujeme a prožíváme dovolenou aktivněji, než je běžné.

Letos na přelomu července a srpna jsme se společně s několika neoddílovými kamarády vydali do Chorvatska, Bosny a Hercegoviny, Slovinska a Rakouska. Na každý den Tom Weicht se synem Dibem (organizátoři putování) připravili množství aktivit, mezi kterými si každý zvolil tu, na kterou měl právě náladu.

Chorvatsko jsme navštívili hned dvakrát. Při první návštěvě jsme stihli sjet řeku Koranu a vykoupat se v ní, v krásném tábořišti Veljun. Díky kolonám na cestě jsme nestihli sjet řeku Mrežnici, zato jsme si prohlédli Rastoku, což jsou malé vodopádky a staré mlýny na řece Slunjčici. Korana vytéká z Plitvických jezer, které jsme taktéž navštívili. Obhlédli jsme místa, kde se natáčel film „Poklad na zlatém jezeře“. Krásné to bylo, ale těch lidí...

Před druhou návštěvou Chorvatska jsme jeli na skok do Bosny a Hercegoviny. Nevěřili jsme svým očím, když jsme spatřili hned za hranicemi minarety a mešity. Kemp Kiro Ripač při raftovém klubu byl super, byl skoro prázdný a mohli jsme si zahrát si volejbal na místním hřišti. V Bosně jsme sjeli řeku Unu. První den horní úsek, kde jsme nasedali pod impozantním vodopádem Štrbački buk, druhý den pak spodní úsek, který měl pouze 5 km, ale stál za to. Una byla nádherná! Sice byla obtížnější, ale všichni ji zvládli.

Podruhé v Chorvatsku, tentokrát u moře, hned vedle národního parku Paklenica v městečku Starigrad, našli naši organizátoři zajímavý kemp. Na pohled to vypadalo jako parkoviště za marketem, ale nacházely se zde úplně nové sociálky

a k moři to bylo co by kamenem dohodil, takže nikdo neremcal. Jak bývá zvykem, u moře bylo horko, takže se nikomu nic moc nechtělo dělat, ale při pohledu na skaliska v Paklenici se návštěvě nedalo odolat. I horolezci si zde přišli na své, lezeckých cest je zde nespočet.

Kousek od Starigradu protéká nádherným kaňonem řeka Zrmanja. My jsme si ji samozřejmě nemohli nechat ujít. Tato řeka byla kouzelná! Byla zaseklá v údolí mezi skalami, voda byla průzračně modrá a párkrát se objevil vodopád. Prostě paráda! Po krásném horkém dni nám náš řidič Péta připravil maso na grilu. V Národním parku Paklenice se také natáčel Vinnetou a tak se mnoho z nás vydalo na celodenní túru. Někteří také stačili navštívit známé město Zadar.

Naše cesta pokračovala do slovinského Bovce do Kajak kempu Toni k řece Soči. Tuto řeku jsme s Kadaem již párkrát jeli, jenže je tak nádherná, že jsme se tam vrátit někdy prostě museli. Sjeli jsme dolní i horní úsek. A opět neklamala! Avšak nejen voda byla ve Slovinsku na programu. Všude kolem nás se tyčily vrcholky a byl by hřích se na nějaký z nich nevdat. Proto jsme zdolali dva vrcholy. Někteří podnikli pěší túru na Rombon, jiní pak cyklo-pěší túru na třetí nejvyšší vrchol Slovinska - Mangart. Bylo jedno, kde kdo byl, prostě tam bylo nádherně.

Dále jsme jeli do Rakouska k ledovcové řece Isel do vesničky Ainet. Avšak Gross-

glockner tál tolik, že jsme Isel stejně nesjeli kvůli nadměrnému stavu vody. Namísto toho jsme sjeli řeku Gail, která byla velmi těžká. Navíc po propršené noci byla úplně kalná a o to obtížnější. Tu noc, kdy pršelo, jsme všichni zalezli do místního tee-pee a hráli na kytary. Taky jsme si prohlídli nedaleké městečko Lienz a někteří zdolali pár ferrat v Galitzenklamm.

Naše putování končilo v Bretsteinu na srazu rakouských turistů z ÖTK. Cestou na tento sraz jsme sjeli 20km řeku Mur. V Bretsteinu se většina vydala do hor, zdolat 3 dvoutisícové vrcholky a vykoupat se v plesovém jezeře Tubaysee. Někteří jeli jen tak někam na kole a někteří šli na houby, kterých tam bylo mraky. Taky večer byla poctivá houbová omáčka. Pak si kluci zahráli fotbalík proti našim kamarádům z Čmoudíků a tímto vlastně skončilo naše dlouhé putování.

Bylo to parádních 14 dní, které finančně podpořil také Moravskoslezský kraj v rámci podpory naší celoroční činnosti a náš pobyt v Bretsteinu podporovalo také Statutární město Opava, které nám přispělo na mezinárodní celoroční spolupráci.

Tereza TeTe Weichtová
foto: Adam DiB Weicht

Francouzské řeky Sviští

Francouzské řeky opravdu sviští, v červenci jsme to zažili na vlastní kůži. Po několika dobrodružných expedicích na divoký Balkán letos vyrazila naše roztocko-českolipsko-poděbradsko-brněnsko-berounská vodácká partička do zcela civilizovaných francouzských Alp. Řeky jsou jedna od druhé sympaticky blízko, v hodinové dojezdové vzdálenosti bylo vždy z čeho vybírat. Některé měly v horkém létě poměrně nízký stav vody (ledovce už neměly z čeho tát), na jiných byl proud pro naše gumové Baraky ideální.

Postupně jsme spluli příjemnou a klidnou Clarée (WW1-2), která se v nadmořské výšce kolem 1500 m něžně vine horským údolím skýtajícím výhledy vskutku majestátní. Náročnou a dravou Guisanne (WW 2-3), již završuje několikakilometrová lesní soutěska (WW 4), zatrouleně úzká a dábelky rychlá. Krátkou a rychlou Gyronde (WW 2-3), na jejímž břehu jsme v klidném lesním kempu strávili většinu noci. Po dešti velmi blátivý Guil (WW 1-2), jehož dominantou je krátká soutěska pod hradem Château Queyras, místy tak úzká, že loď doslova olizuje skaliska oběma boky zároveň. Panoramaticky atraktivní Durance (WW 1-2), která se rozvážně vlní alpskou krajinou, pobírá četné přítoky a kousek před městem Embrun vytváří velmi oblíbenou vlnu Rabioux, kde dovádějí jezdci všech plavidel, věkových i schopnostních kategorií. A na závěr krátký relaxační úsek na řece Ubaye (WW 1), k níž vede od severu panoramatická silnice kolem jezera Serre-Ponçon.

Na své si ale přijdou nejen vodáci. Mnoho potoků je ideálních pro canyoning, kraj je přímo protkaný ferrátovými stezkami, v horských serpentýnách trénují šampioni Tour de France, budoucí i minulé, samozřejmě nemluvě o konvenční horské turistice. Francouzské alpské vesničky jsou stejně krásné jako ty rakouské, tamní sýry se téměř vyrovnají těm Babišovým. Za návštěvu rozhodně stojí opevněné město Briançon tvořené úzkými strmými uličkami a Embrun s honosnou katedrálou a útulným centrem, jež přímo vyzývá k vysedávání u vína.

Francie nás ani v nejmenším nezklamala, krajina je úžasná, řeky atraktivní pro všechny vodácké kategorie, kempy útulné, ceny přívětivé. A Francouzi jsou vzdor všem mýtům vstřícní i k těm, kteří jejich jazykem neřeknou víc, než že pan Pickard pracuje v továrně Renault.

Tomáš „Tradá“ Rada
TOM Sviští Roztoky

Vedra jako v Indii

„Náš“ adoptivní syn Vikyath nám poslal pěkný dopis. Mimo jiné píše, že je v Indii mimořádně teplé léto. Neumíme si to asi představit, když i tady u nás ve střední Evropě přesahovala denní teplota 40°C. Inu, globální oteplování se projevuje na celé zeměkouli. Devatenáctiletý chlapec, kterého Asociace TOM podporuje, se však také zapotil u závěrečných zkoušek, ze všech předmětů získal 88–95 bodů ze 100, což si zaslouží gratulaci.

Vikyath během prázdnin navštívil 250 km vzdálené Mysore a jeho památky.

Účastnil se výstavy děl žáků jeho školy a vůbec žije velmi pestrým životem. Jsme rádi, že k jeho štěstí můžeme alespoň trochu přispět.

Více o projektu Adopce na dálku se dozvíte na stránkách: <http://www.charita-adopce.cz>

Ondřej Mánek
ústředí

ದೊಡ್ಡದ್ದು. ಅಲ್ಲಾ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತೊಂಬು
ಮೈ ಚೆನ್ನೆ ಕೂವು ಶಿಕ್ಷಕ-ಶಿಕ್ಷಕಿಯ
ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಕೊಂಡು
ಗೊಂಡ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೋರು
"ದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎದ್ದುಕೊಳ್ಳು
ತ್ತಮುತ್ತ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ವೈದ್ಯಾಶ್ರಮ
ದೊತ್ತು. ನಾವು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೀದನ ವ
ಲಕ್ಷ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅರಿತ
ದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ "Healthy
ಬಿಡುವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ನಾನು ಅನೇಕ

týpí jako domov

Když v listopadu 2003 vypravil woodcrafter Josef Porsch-Ablákela ke čtenářům první svou rubriku Týpí jako domov, jistě netušil, že bude pro Tomíka psát dlouhých dvanáct let. Psal krásné texty plné woodcrafterské poetiky i praktických zkušeností ze života v týpí a kolem něj. Díky mu za něj! Dnes nacházíte v oblíbené rubrice jiné jméno, opět ze sprátelené Ligy lesní moudrosti. Ablákela si chce dát v psaní přestávku. Věřím, že ne natrvalo. A ještě jednou – díky!

Tomáš Novotný

Znáte ten pocit, když se opřete, zakloníte hlavu, do nosu vás šimrá vůně ohně a skrz týpiovky vidíte problikávat hvězdy? Tak na tohle se těším každý rok, když odjíždím na letní táboření Ligy lesní moudrosti na Kosím potoce. Táboření na Kosáku, jak přátelsky nazýváme louky podél Kosiho potoka kousek od Plané u Mariánských lázní, je takový čtrnáctidenní letní vrchol celoroční činnosti, když se sejdou woodcraftaři z celé republiky. Bydlíme v týpkách, šeltrech, vigvamech či ve stanech Zubřík. Je to taková slušně velká vesnice. Věkové rozpětí jejich obyvatel je od 1 do 91 let.

Na dolní louce je Dance lodge, velký zastřešený prostor s ohništěm, který poskytuje ochranu před deštěm i před sluncem. Na menší louce vedle máme dvě hřiště na ringo. A za potokem je perfektní lukostřelecká střelnice.

V dřevárkách čekají nařezané špalky, aby stačilo již jen štípat. Ty špalky se chystají na dřevní brigádě na jaře, takže během táboření již není potřeba slyšet žádnou motorovou pilu. Celé tábořiště má přírodní zdroj pitné vody. O dostačeném počtu kadibudek a latrin se asi nemusím zmiňovat. A v dnešní *odpadkové době* jsou nutností i kontejnery na tříděný odpad a také kapacitní místo na parkování mimo tábořiště.

A co vytváří toho správného ducha táboření? Touha něco nového se dozvědět, něco zkusit, něco se naučit, o něco se podělit. Program je pestrou nabídkou dobrovolných činností - her, zápasů, výzev, přírodovědných procházek, rukodělných setkání, přednášek, popovídání a soutěží. Nebaví tě lakros? Nevadí, vyrob si luk nebo lžičku! Chtěl by ses dozvědět něco o našich kytičkách nebo spíš o historii woodcraftu u nás? Schválně co všechno dobrého se dá vyrobit z přírody? Ochutnáme

doma vyrobené marmelády, džemy, šťávy, víno, čaje. Nebo půjdeme na borůvky?

Táboření není tábor ani organizovaná zábava. Táboření na Kosáku – to je sdílení prostoru, zážitků nebo zkušeností. S kamarády, rodiči, dětmi, partnerem.

Sice už se blíží zima, ale když vezmu do ruky svou woodcrafterskou šerpu a přivoním k ní, zase už se vidím na Kosáku u ohně a koukám do koruny týpí. Na shledanou v týpí na Kosáku!

Kateřina Pejšová – Lasík
Foto: Puštík

Mikešovo nožobraní

...řízný a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

MIKOV FIXÍR nejen z dědečkova šuplíku

Zdravím všechny příznivce či uživatele nožů pevných či zavíracích. Dnes se podíváme na nože z české firmy Mikov a to na tzv. lovecké zavíráky Fixír. Tyto nože sice patrně nejsou mikulášovickým patentem, neboť více či méně podobné výrobky vyrábí i další výrobci v tuzemsku i v zahraničí. Velice podobný nůž vyráběla v Mikulášovicích již firma Julius Pilz, která vznikla v roce 1885.

Nože byly původně vyráběny z uhlíkové oceli a to přibližně do poloviny 80. let 20. století. Uhlíkové nože byly vystříhány nerezovými. Některé kousky byly z oceli upravené technologií Martfrost, což bylo hluboké zmrazení čepele při zakalení. Čepele byly tvrdší, ale zároveň i křehčí. V současnosti jsou Fixíry z oceli AISI 440 A. Velikost nože se v průběhu času příliš neměnila, měnila se spíše tloušťka a tvar čepele.

Nejstarší nůž, podle umístění a skladby želez vyrobený někdy před rokem 1975.

Nůž je vyroben z uhlíkové oceli a má kromě hlavní čepele ještě vývrtku a otvíráky na konzervy a korunkové uzávěry. Druhý, nerezový s frézovanou drážkou nehetníku pochází cca z 80. let minulého století. Má čepel nože, pilku, párák, otvírák na konzervy a korunkové uzávěry a ulomenou vývrtku.

Současný nerezový má čepel nože, vývrtku, otvíráky na konzervy. Za možnost vyfocení současného nože děkuji Petře Krejčákové z TOM Veverk, za možnost

vyfocení nože z 80. let děkuji neznámému Sluníčku (nebo to byl Litomík?).

Míry a váhy

Hmotnost nože:	131 gr
Délka:	188 mm
Čepel:	80 mm
Šířka čepele:	15 mm
Tloušťka ve hřbetu:	3,6 mm.

MIKOV KROKODÝL

Nějak jsem si už od našich českých mikováčků v kapse odvyknul. Je to vůči nim nespravedlivé. Vždyť mě provázely od dětství, ale později jsem se dostal k nožům, které jsou opravdu lépe zpracované. Teď se mi dostal do rukou mikulášovický Krokodýl z druhé ruky. Původní majitel s ním ale moc nepracoval, takže nož má jen jeden vlasový škrábanec na čepeli, jinak je jako nový.

Nož má hřbetní pojistku, drží se dobře v ruce a velice ochotně se zakusuje do dřeva. Trošku jsem musel kladívkem sklepnout čep, kolem kterého se čepel otáčí při otvírání, abych odstranil vůli do stran. Vůle proti pojistce není.

O noži v kapse díky jeho nízké hmotnosti téměř nevím. Při zavírání je třeba páčku pojistky opravdu silně stisknout, takže nůž nebude pro úplně nejmenší uživatele. Pro většího, opravdu nenáročného

ho človíčka tedy varianta v hodnotě cca 280 Kč, pokud se smíří s tím, že bude nožik poměrně často brousit.

Dnes nůž asistoval při přípravě oběda pro 4 osoby. Očistil cibuli, nakrájel na plátky kuřecí prsa, rozkrájel brambory a květák, očistil a najemno nakrájel stroužek česneku. Před nasekáním petrželky do polévky jsem ho už musel obtáhnout na keramickém brousíku. Myslím tedy, že krokodýl krysu (RAT1) z kapsy nevyžene.

Míry a váhy

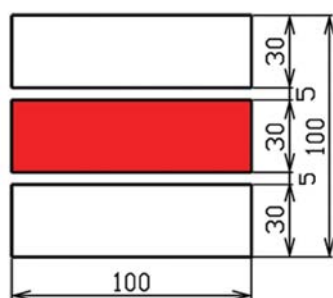
Hmotnost nože:	75 gr
Délka čepele:	90 mm
Délka výrobku:	120 mm
Šířka čepele:	25 mm
Tloušťka ve hřbetu:	3,6 mm.

Jiří Mikeš Lukeš
TOM Veverk, Brandýs nad Labem

Značení turistických cest v České republice

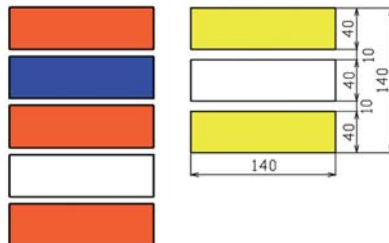
První značení turistických tras se na území naší republiky objevilo již počátkem druhé poloviny 19. stol. Prováděly je na územích osídlených převážně německým obyvatelstvem německé turistické spolky. Pro značení se používalo kombinací různých geometrických tvarů (čtverců, obdélníků, kosočtverců, trojúhelníků apod.) Jejich různobarevné provedení určovalo v některých případech i směr cesty.

Současné značení turistických cest pásovémi značkami zahájil nejdříve v našem vnitrozemí již rok po svém založení, tj. roku 1889, i Klub českých turistů, a to dnešními pásovémi značkami, v nichž je barevný pruh tvořen tzv. vedoucí barvou a okrajové bílé pruhy tzv. upozorňovací barvou. První pásové značky byly podstatně větších rozměrů, než jak je známe dnes. Zpočátku se používalo pouze červené vedoucí barvy a její pás byl dvojnásobně široký, než okrajové bílé pásy. Jak počty značených tras narůstaly, přidala se ještě barva modrá, později i zelená a žlutá a velikost značky se postupně zmenšovala, až na dnešní rozměr 100 x 100 mm. V současné době se snažíme o to, aby základní síť značených tras byla vyznačována červenými a modrými značkami a spojovací a vedlejší trasy barvami zelenou a žlutou. Toto pravidlo není zcela důsledně dodržováno, protože na prvním místě dbáme toho, aby nevznikala rozcestí značených tras stejné vedoucí barvy.

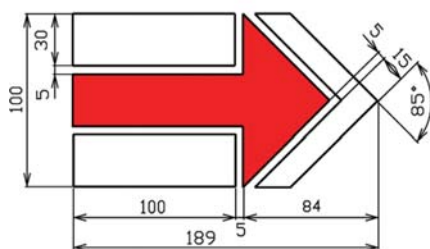

Jak již bylo řečeno, je naše síť značených tras převážně vyznačována pásovémi značkami. Pro pěší turistiku se používá všeobecně známé značky o rozměru 100 x 100 mm tvořené třemi stejně širokými pásy, z nichž střední je proveden vedoucí barvou a okrajové pásy bílou upozorňovací barvou. Pro lyžařskou turistiku se používá stejné značky lišící se od značek pro pěší turistiku tím, že okrajové pásy upozorňovací barvy jsou oranžové a místo žluté vedoucí barvy se používá barvy bílé. Obdobných značek jako pro lyžařskou turistiku se používá i pro terénní cykloturistiku,

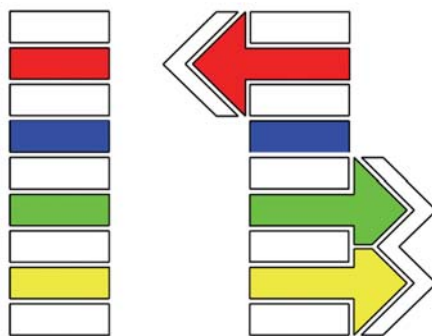
a to pouze s tím rozdílem, že jejich rozměr je 140 x 140 mm a upozorňovací barva okrajových pásů je žlutá.

Mění-li značená trasa náhle směr nebo odbočuje-li na jinou komunikaci, použije se šipky, která nás do nového směru navede. Šipka se vytvoří tak, že k základní pásové značce se přidá barevný hrot orámovaný 15 mm širokým pásem upozorňovací barvy.

Prochází-li určitým úsekem několik značených tras téhož druhu turistiky, ale různých vedoucích barev, kombinují se jejich značky do tvaru vícebarevné značky tak, že mezi pásy vedoucí barvy se vkládá vždy jen jeden pás upozorňovací barvy. Tímto způsobem lze kombinovat jak pásové značky, tak i šipky.

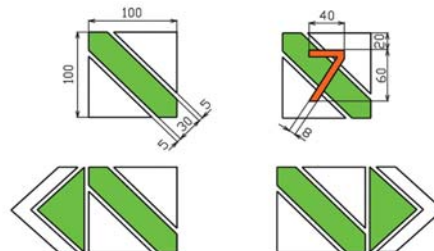
Vedle pásového značení se používá v omezené míře i tzv. tvarového značení, k němuž patří místní značení, značení naučných stezek, významové odbočky od značených tras a jezdecké značení. Šipkové provedení těchto značek se vytvoří připojením barevného šipkového hrotu orámovaného bílým pásem o šířce 15 mm na pravou nebo levou stranu této značky.

Pro vyznačování především kratších vycházkových okruhů v blízkosti větších měst a rekreačních středisek se používá místního značení, tvořeného čtvercovou značkou o rozměru 100 x 100 mm rozdělenou úhlopříčkou z levého horního do pravého spodního rohu. Tak vzniklý pravý horní trojúhelník je tvořen vedoucí barvou a levý spodní upozorňovací barvou.

Také naučné stezky mají zvláštní tvarovou značku o rozměru 100 x 100 mm, jejíž základní plocha je provedena upozorňovací barvou přerušena zeleným pruhem vedoucím z levého horního rohu značky do pravého spodního. Naučné stezky však nemusí být vždy vyznačovány touto značkou. Řada z nich je značkována běžnými pásovémi nebo místními značkami a charakter naučných stezek jim dává pouze jejich vybavení informačními panely. V tom případě se na směrovkách umísťuje symbol naučné stezky k těm informačním místům, kterými naučná stezka prochází.

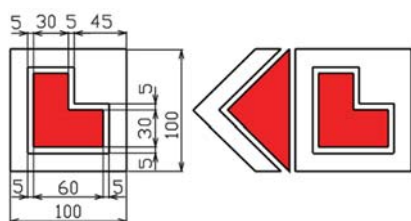
Pokud nelze přes určité turisticky významné místo vést turistickou značku, připojí se k ní toto místo významovou odbočkou. Při tom se dodržuje zásada, že tato významová odbočka nesmí být delší než 1 km. Značky významových odboček mají rovněž rozměr 100 x 100 mm. Uprostřed této značky je symbol významové

Z ČINNOSTI Klubu českých turistů

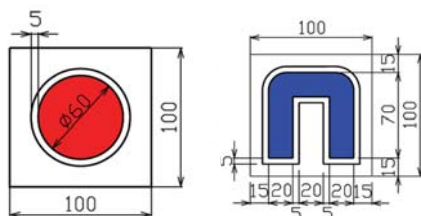
Tomík přináší již potřetí články věnované dění v Klubu českých turistů. Na několika stranách tak informujeme o zajímavostech a aktivitách partnerské organizace a o výhodách plynoucích z členství v KČT. Naplňujeme tím dohodu mezi KČT a asociací, která byla podepsána na zlínském sněmu Asociace TOM v lednu 2015.

odbočky provedený vedoucí barvou a zbývající plocha značky je vyplněna barvou upozorňovací. Zvláštní symbol mají významové odbočky k vrcholu s rozhledem nebo k vyhlídce, ke zřícenině hradu nebo jiného historického objektu, ke studánce nebo prameni a k jinému turisticky významnému místu.

Mezi tvarové značky patří i značky jezdeckých turistických tras tvořené čtvercem o rozměru 100 x 100 mm, jehož plocha je provedena bílou upozorňovací barvou s centrálně umístěným kruhem vedoucí barvy ø 60 mm. Pro krátké vyjíždkové okruhy v blízkosti stáží se používá obdobné značky, u níž je středový kruh nahrazen podkovou.

Na konci všech značených tras se používá čtvercové koncové značky o rozměru 100 x 100 mm tvořené upozorňovací barvou, v jejímž středu je umístěn čtverec vedoucí barvy o rozměru 30 x 30 mm.

Milan Pernica,
sekce turistického značení KČT
pokračování příště

POHÁDKA O BEZRUČOVĚ CHATĚ

Ve Slezsku je kopeček, na kopečku domeček, v domečku stoleček a na stolečku akvárium. V akváriu není rybička, ale kopeček a na kopečku domeček. A možná že v tom domečku je stoleček a na něm akvárium. Tak by mohla začínat Pohádka o Bezručově chatě.

Za devatero horami stála chata. Pocestným poskytovala přístřeší a nocleh, zábavu, jídlo i pití. Ale stalo se, že vyhořela. Na hoře stála smutná ruina, kde jen vítr zpíval smutné Slezské písně a havrani klovali do odpadků. K hoře přijel český Honza, spojil své síly s moravským Jirkou a prohlásil: „My tu chatu znovu postavíme“. Oba našli spoustu pomocníků a začali shánět potřebná razítka. I když vrchnost byla pro, razítka přibývala po-

malu, úředníkům docházel mezidech. Ale to nejhorší chatu ještě čekalo: Pod horou se usídlil drak, který chtěl celou horu ponechat havranům. Boj s drakem byl dlouhý, ale díky pomocníkům úspěšný. Tomíci jak mraveněčkové nosili kameny a stavěli zídky, pocestní obraceli kapsy a posílali tu paletu cihel, tu okno. A po mnoha letech chata stála.

Přijela vrchnost z Ostravy, Prahy i Bruselu. Host z Rakouska vychvaloval vytápění chaty, host z Uher mluvil ve svém krásném, ale bohužel nesrozumitelném jazyce (naštěstí překládáno do slovenštiny) a host ze Slovenska prohlásil, že ne geologický vývoj, ale pocestní mohou za to, že v Čechách a na Moravě jsou hory nižší, než na Slovensku. Na slavnostním otevření chaty bylo tolik lidí, že se tomu skoro dalo věřit. Biskup chatu posvětil a čestní hosté přestříhli pásku.

Za devatero horami stojí chata. Pocestným poskytuje přístřeší a nocleh, zábavu a poučení, jídlo a pití.

Bezručova chata Klubu českých turistů byla slavnostně otevřena 5. 9. 2015. O její obnovu se zasloužili především Jan Havelka, čestný předseda KČT, Jiří Stejskalík, stavitel a horal a spousta jejich pomocníků a nadšenců z řad turistů a tomíků, veřejnosti i politiků. Celé povolovací řízení a stavba trvaly dohromady více než dvacet let.

Petr Teringl

Čistka ve stodole

Ne, nejedná se o nadpis do bulvárního plátku – třeba „Čistka ve Stodolní ulici“, ale jde o zcela bohumilnou akci v pořešínské chalupě. Začátkem září se sem vypravili zaměstnanci ústředí, aby připravili stodolu pro tesaře, zedníky...nebudu vás napínat – stodola dostane novou střechu a jako bonus ještě spojovací dveře do dřevníku.

A protože pod střechou na trámech byly uloženy relikvie z dob dávno minulých a k likvidaci naprosto zapovězených (starý koňský potah nebo dřevěná nádrž na vodu se k chalupě prostě hodí), přijeli jsme, abychom tyto poklady snesli a uložili než bude střecha zase krásná a nepromokavá.

Tam, kde ještě v létě pomalu tlely trámy a prosvítalo slunce, kde si vosy v klidu vybudovaly výstavní hnízdo a kde se čas od času za větru ozvalo drrrrrůch! – to jak sjela stará taška...tak tam se po dva dny ozývalo jen „drž to, pouštím!“...“takhle

ne, natoč to doleva“...“takhle ne, natoč to doprava!“...“no, tak už je to jedno, ta taška už vypadla“...

Jak ale můžete vidět na fotkách, vše nakonec dopadlo dobře. Při vyklízení nebylo zraněno žádné zvíře ani člověk, nepočítám – li tedy kuře, upečené ve skvělé peci.

A to si všichni pracovníci opravdu zasloužili.

Jindra Zoufalá

Brigáda tygrů

Loni jsme jako hadi (hadi – tak loni nazýval s laskavostí sobě vlastní náčelník mladé pracovitě tváře) natírali hořcem asociační základnu Pořešín, tento rok jsme pracovali jako tygři v Opárně a ve Sloupu. Tomáš Novotný a třicítka tomíků, pracovitých brigádníků, z Poděbrad, Sedlčan, České Lípy, Hradce Králové, Hlučína, Brandýsa, Prahy, Rapšachu, Opavy, Ústí, Třince a Hlásné Třebáně měla poslední srpnový týden napilno. V Opárně jsme dláždili, brousili a natírali plot, sekali a rovnali dříví, krotili jsme křoviny, sekali louku, vymetali jsme pavučiny, čistili náhon a Motýl zaséval travník. Ve Sloupu se kopala internetová přípojka, natírali jsme stoly, lavice a zahradní

domeček, myli jsme okna (i ta pokálená kunou), vymalovali jsme některé místnosti, byla zasazena informační tabule o herberku, třídil se starý nábytek a Lucka z Poděbrad k tomu hrála na klavír a Věna točil hořícími pojky a kontaktní tyčí. V krásných červených dlaždičských tričkách.

Naši práci se prolínala krom vůně z kuchyně také celobrigádní hra. Jeníček s Mařenkou se v ní potkávali s nástrahami, které na děti čekají jen v pohádkách. Nešťastný nosorožec Kilián, nemocný netopýr Engelbert, chobotnice Polyxena přilepená ke žvýkačce a zlá Ježibaba ze zámku. O nich se zdálo mladým krásným tygrům během poledních klidů a letních nocí. Pokud tedy zrovna nemuzicírovali do dlouho.

Anežka Klabanová

Chajda malá

Přemýšlíte, kam s družinou na víkendovou výpravu? Kam vyrazit na poradu vedoucích? Ideálním místem s kapacitou 7 osob je chajda v Malé Hrašticí v okrese Příbram.

Okolí láká i k pěkným výletům, nedaleko je Čapkův památník ve Strži, Mníšek pod Brdy s barokním areálem Skalka, dobříšský zámek, brdské hvozdy jsou jako stvořené na houbaření.

Chajda je vybavená skromně, najdete zde funkční kamna, dvouvařič, rychlovarnou konvici.

Při příznivém počasí lze nocovat i pod stanem na pozemku chaty.

Zájemci o ubytování, rezervujte si prosím pobyt na mailu: chalupy@a-tom.cz či telefonu 220 910 314.

(za)

Objednejte si vandrovní knížky!

Tomíci, už jste dopsali svůj turistický zápisník a poohlížíte se po novém? Objednejte si na ústředí novou, krásně modrou nebo pískově žlutou VANDROVNÍ KNÍŽKU! Že je určena i pro sbírání razítek je asi jasné. Je v pěkné plátěné vazbě a cena je 40 Kč pro tomíky a jejich vedoucí, pro nečleny 50 Kč.

Pokud jich odeberete více než deset, každá desátá je zdarma!

Pište si prosím na adresu: ustredi@a-tom.cz či omanek@a-tom.cz. Volat můžete na telefon 220 910 460.

(za)

Co bylo v červenci, srpnu a září 2015

■ Tomíci se rozjeli na tábory. Uspořádali jich ve vedrech letošního léta 136 a měli se na nich, jak jinak, dobře. Obtěžovaly je vosy a vysoké teploty, oblažoval pak dobře připravený program a dobré jídlo připravované v táborových kuchyních.

■ Přestický oddíl TOM byl zkraje léta k vidění v Toulavé kameře, to díky redaktorce Turisty Svatavě Pátkové, a v srpnu pak otevřel novou krásnou loděnici. Blahopřejeme!

■ Pro malý zájem byla odpískána vodácká táborová škola plánovaná na Vltavu.

■ Kamil Stroužek Cinkraut z třineckého Maracaiba odjel dobrovolnický pomáhat na potřebnou Ukrajinu.

■ V Pleskotech se na Víceboji potkali tomíci z deseti oddílů.

■ TOM Buntaranta zazpíval pro radost všem potřebným v Rehabilitačním centru v Chuchelné.

■ Mravenci z Brna hledali tábořiště poté, co se jim majitel dlouhodobě domlouvané louky ve Velkých Karlovicích přestal ozývat. Našli a vše dobře dopadlo.

■ Právnička tomíků podala návrh na exekuci u dvou osob, které si objednaly naše základny a pak hanebně nezaplátily. Budíž nám útěchou, že jsou to osoby nespolkové a věrme, že se svých (pravda nevysokých) částek domůžeme.

■ Autor Veverka Joachyma a grafika tohoto časopisu si zkraje prázdnin, na táboře, připomenul deset let od oslavy abrahámovin. Ze srdce (levá straně hrudního koše) blahopřejeme!

■ V Dědově se běhalo mezi lany a lanky, jistilo a lasovalo, to vše pod vedením šéfa výchovné rady Standy Praise.

■ Pěšíčky a Ostrži se v Markouškovicích setkali s Josefem II, vyfotili ho a poslali ho – podle svých slov pro radost duše – náčelníkovi tomíků.

■ Sůvy přiletly ke krajanům do Banátu a podle všeho se jim tam líbilo. Napřesrok se je (zřejmě) chystá následovat opavské Kadao.

■ Proběhl letní sraz na Šumavě, ze kterého jedni měli radost kvůli možnosti navštívit atraktivní kout naší země a druzí si občas povzdychli nad organizačními klopýtnutími. Vzpomínat budou ale jistě všichni v dobrém.

■ TOM Kadao brigádničil na Kusalínu a třicítka mladých lidí, tomíků ze všech koutů republiky, zase na mlýně v Oparnu a Sloupu. Za všemi zůstala velká a dobrá práce a naše základny to povznese zrovna do nebeských výšek.

■ Ve mlýně v Oparně se ubytoval spolek šovinistů, parta, která si do mlýna přijela utužit mužské sebevědomí a která předem hlásila, že nerada vidí křehké ženské

poblíž. To byl problém v případě naší milé správcové Helenky, která přesně taková je. Nakonec vše dobře dopadlo a paní správcová byla jen jednou vyzvána, aby při průchodu nahých utvrzovačů mužského ega kolem oken svého bytu odvrátila zrak, což podle svých slov udělala. Redakce se ale domnívá, že i mezi šovinisty jsou mužové, kvůli kterým stojí za to skrzevá pevně sevřená víčka drobně, maličko, jen tak maličko juknout. Tím ale okamžitě ukončíme spekulace a těšíme se na další pozoruhodné návštěvy na mlýně i jinde.

■ Místopředseda tomíků Tomek Hurt se začal vážněji zamýšlet nad tím, kam v bytě postavit dětskou postýlku a zda existují řehtačky s hořcem.

■ Tomíci z Orlové, Bílovce, Frýdku-Místku, Suchdola, Kralup, Mikulášovic, Kralovic a Frýdlantu opanovali letní mistrovství v turistických závodech.

■ Místostarosta skautů Bořek Slunéčko nabídl předsedovi tomíků, aby se i lidé zpod hořce stali součástí skautské energie a získali možnost levněji topit a svítit.

■ Na osmi táborech po celé naší zemi vytáhli neznámí vandalové v noci tajně na stožár trenýrky různých barev a velikostí, to vše ve strašlivé ouvertuře čehosi budoucího, chmurně tušeného a vpravdě ohavného!

■ Oženil se Pavel Ebr, Ebrík, dlouholetý asociální revizor. Vzal si dlouholetou milou přítelkyni Barboru.

■ Pokračovalo, žel pomalu a poměrně klopotně, překlápění oddílů podle nařízení nového Občanského zákoníku.

■ Jiří Homolka, správce Kusalína a Polany, objednal se souhlasem předsednictva terénní vůz pro horské základny na Vsetínsku. Dosavadní, víc než deset let sloužící terénní vozítko, již dosloužilo a čerstvější (mírně ojetý) automobil se tak jevil jako poznatá nutnost.

■ Pokračovala rekonstrukce chalupy ve Stříbrných Horách, vzdor tomu, že investiční peníze od ministerstva školství nabíhaly na účet pomaleji než v jiných letech. Takové peníze na věčné cestě...

■ Na ústředí nastoupila místo Zdenky Náhlavské Helena Podaná, nová hlavní účetní tomíků. Alice Pařízková, dobrá duše ústředí, si penzijně snížila úvazek a většinu dotační agendy převzala na svá energická ramena Katka Adamcová.

■ Úspěšně proběhly táborové školy: moravská na Polaně a česká ve Sloupu.

■ Klub českých turistů představil veřejnosti, členstvu a podporujícím starostům okolních (a přispívajících) obcí slavnou Bezručovu chatu na Lysé hoře, dlouholetým a obrovským úsilím Jana Havelky a Jiřího Stejskalíka dotaženou téměř do finále.

■ Po šestadvaceti letech ukončili svou činnost královéhradečtí Lvíci a jejich šéf Vratislav Cvejn-Démon odešel z funkce krajánka. Vedení tomíků Démonovi poděkovalo za dlouhé roky spolupráce.

■ Ústředí začalo připravovat granty pro rok 2016 a také podklady pro zapojení do evropského programu přeshraniční spolupráce.

■ Mladí mužové Petr Holý z hradeckých Pěšinek a Ostríží a Piňda Zbyněk Svoboda z pražského STAN se za asistence admina ústředí Lukáše vrhli na náročné dílo, na jehož konci byla odbočka wifi do horního domu ve Sloupu, provrtaná a vzorně spravená podlaha, nepoškozená fasáda, to celé umocněné nadšením do práce a kvalitní fotodokumentací. Ne snad, že by mezi mladými tomíky bylo málo šikulů a nadšenců, ale za tohle je třeba opravdu, ale opravdu poděkovat.

■ Česká rada dětí a mládeže rozdávala stromy a tomíci v rámci projektu 72 hodin také nějaké dostali.

■ Do Jedenadvacítky, tradiční obroční soutěže, se letos přihlásilo rekordních dvanáct velkých oddílů a čtyři malé. Pět velkých, Zlaté šipy, Kadao, Kamarádi, Chippewa a TOM Otrokovice, jsou sloup-skými finalisty, z malých se klání na Polaně zúčastní Dakoti, Stan a Tuři. Plzeňský Saturn se želbohu z finále omluvil.

■ Členové náčelnictva Ondřej Šejtka a Tomek Hurt uběhli půlmaraton v Ústí, zpceni a pozdravováni stovkami paní a dívek, o čemž záhy informovaly všechny světové facebookové stránky.

■ Tomíci sbírali pro Světlušku a spolu s ústředím, které se do sbírky zapojilo též, vybrali utěšených 206 475 Kč + 23 Eur.

■ Asociace TOM získala znovu titul s klopotným názvem NNO uznaná MŠMT pro práci s dětmi a mládeží na období 2016-2012 a ocitla se s dalšími dvanácti spolky v dobrém klubu. Titul, něco jako certifikát kvality, bylo třeba poměrně náročně vybojovat a je dobře, že ho – stejně jako v minulosti - máme.

■ Tomek Hurt, Tomáš Novotný a šéf klubu Vratislav Chvátal se sešli v kavárně SICILY a jednali o všem, co se v dosavadní spolupráci daří i to tom, co obě strany vidí odlišně.

■ Tomíci z Moravskoslezského kraje pomáhali křísit chatu na Prašivě.

■ Tomíků přibýlo, zejména díky nárůstu členstva v oddílech, a ostře sledovaná databáze vydala ke konci září číslo 9262.

■ Čtvrtý ročník spolkové soutěže 21 vyhrál ve Sloupu v silné konkurenci TOM Otrokovice, na Polaně mezi menšími oddíly dosáhli na zlato českolipští Dakoti. Blahopřejeme!

Nová ústřední základna u Rýmařova: Otevření se blíží

Práce na chalupě ve Stříbrných Horách u Rýmařova jsou v plném proudu.

Finišují úpravy interiéru, sociálního zařízení, opravují a budují se chodníky, provádí se izolace. Dům má světlou, decentní fasádu. Probíhá vybavování chalupy kuchyňskou linkou, postelemi apod. Připomeňme, že samotu ve Stříbrných Horách jsme koupili před necelými dvěma roky na podnět oddílů TOM z Moravskoslezského kraje a opravujeme ji díky investiční dotaci od Ministerstva školství. Útulný domek se společenskou místností, kuchyní a velkým podkrovím bude mít kapacitu 25 osob, bude vytápěn ústředním topením a bude pěkným východištěm mnoha výprav po Hrubém Jeseníku.

Pokud se nestane nic mimořádného, měl by být hlavní objekt zprovozněn v

zimě letošního roku. Přilehlá stodůlka, kterou rovněž proměníme v obytný prostor, si na opravu počká do příštího roku – tedy pokud uspějeme v třetí a poslední žádosti podané k Ministerstvu školství. V tomto případě by v dubnu až červnu byla základna opět přechodně uzavřena. Oddíly vyrozumíme na webu, za jakých podmínek je možné nově zrekonstruovanou základnu využívat.

Tomáš Novotný

Tomík č. 95,
říjen 2015

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
ve spolupráci s Klubem českých turistů,
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.

Tel.: fax: 220 910 460, 220 910 314
mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@tom.cz,
www.a-tom.cz

Číslo do tisku připravili:

Jiří Chour, Tomáš Novotný,
Zuzana Antoňová, Petr Balcer

Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Jiří Chour

ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář
a vracejí se jen na vyžádání.

Náklad 800 výtisků.

**Uzávěrka příštího
čísla je 15. prosince 2015.**

Děkujeme asociaci TOM za ubytování

Naděje ve Sloupu

Skupinka mladých klientů z humanitární organizace Naděje navštívila koncem června naši základnu ve Sloupu v Čechách.

Čtyřdenní pobyt se všem zúčastněným líbil a jako poděkování za bezplatné propůjčení základny jsme dostali jsem dostali fotografické poděkování (viz vlevo).

Jakub Marek a Naděje

Krásné kulatiny

Na konci září, přesně 25. 9., oslavila krásné kulatiny bývalá vedoucí TOM UFO Jana Dvořáčková.

Vedení spolku paní Dvořáčkové srdečně poblahoprálo k významnému životnímu jubileu jménem celého předsednictva i ústředí Asociace TOM.

Vedoucí TOM UFO Kamil Zbořil a Stanislav Prais z TOM SIRIUS se vypravili paní Dvořáčkové poblahopřát osobně.

V nedaleké hospůdce oslavenkyně i se svým manželem zavzpomínala na začátky oddílové činnosti, na členy oddílu a byla velmi potěšena ze všech gratulací, které od bývalých členů dostala.

Janě Dvořáčkové blahopřejeme srdečně ještě jednou prostřednictvím Tomíka a do dalších let přejeme především pevně zdraví a hodně přátel-tomíků kolem sebe.

(ústř)

PODĚKOVÁNÍ ZA TÁBORY

Vážení kolegové, vedoucí letních táborů,

děkujeme Vám za úsilí, čas a invenci, které jste vložili do letošních táborů. Víc než dvě stovky táborů, téměř tisícovka Vás, vedoucích, pomocníků, zdravotníků, instruktorů i kuchařek a kuchařů starajících se o letní pohodu mladých tomíků. To je výkon, který zaslouží náš velký dík. Prosíme, přijměte jej, stejně jako přání dostatečného času, energie a nervů do nového oddílového roku.

Tomáš Novotný
předseda Asociace TOM

Vratislav Chvátal
předseda Klubu českých turistů

Podél silnic, cest a pěšin

Arnika je česká nezisková organizace, která spojuje lidi usilující o lepší životní prostředí. Věříme, že přírodní bohatství není pouze darem, ale také závazkem uchovat jej do budoucna. Zabýváme se ochranou stromů, mokřadů a vodních toků, omezováním znečištění životního prostředí toxickými látkami a odpady a podporou účasti veřejnosti v rozhodování o životním prostředí. Seznam úspěchů Arniky by byl o mnoho kratší bez dobrovolníků a dárců. Všem, kteří Arniku jakkoli podporují, velmi děkujeme – tato důvěra je pro nás zavazující. Jedna z aktuálních kampaní se zaměřuje na ochranu stromů rostoucích podél cest. Pokácet strom motorovou pilou totiž trvá jen několik minut. Je snadné přitom nepomyslet, jak dlouho trvalo, než vyrostl a jak dlouho bude trvat, než za něj vyroste náhrada.

Stromy podél cest nás provázejí od paměti. Ve středověku se za stromy kolem rušných obchodních stezek skrývali loupežníci a mordýři, kteří cestovatele ochudili o veškerý majetek. Ozvěny těch dob najdeme v pohádkách a dobrodružných příbězích, plných statečnosti a chrabrosti, kde všichni zlí jsou ovšem po zásluze potrestáni. Naši předkové sázeli stromy k cestám rádi, dříve se totiž cestovalo většinou pěšky nebo na koni a stromy poskytovali ochranu a stín. Ovocné stromy nabízely také občerstvení pochoduujícímu vojsku, zpevňovaly a chránily samotnou cestu. Nejvíce alejí se začalo sázet v době baroka, šlechta si totiž byla vědoma krásy pravidelných linií stromů, cesty lemované alejemi působily honosněji, byly v krajině výraznější, dalo se tedy podle nich jednoduše zorientovat a také vypovíдалy o „skvělosti“ vlastníka panství.

Znáte nějakou historickou alej ve svém okolí? Víte, kdo ji vysázel a kdy?

Co je to vlastně alej? Jsou to dvě pravidelné řady stromů lemující silnici, cestu, pěšinu. Aby stromy v aleji byly krásné a zdravé, potřebují zejména v mládí pravidelnou údržbu, například ořezávání suchých nebo špatně rostoucích větví, ale také třeba zálivku v době dlouhotrvajícího sucha. Nejčastějšími stromy v českých alejích jsou lípy, duby, jasany a jírovce (kaštiny) a z ovocných druhů to jsou jabloně, hrušky, ořešáky, třešně.

V dnešní době to ovšem aleje nemají vůbec jednoduché, mnoho staletých stromů bylo pokáceno, protože stály v cestě rozšiřujícím se komunikacím a ty, které zůstaly, často bojují o přežití. Nedělá jim dobře zimní solení silnic a v létě jsou jejich kořeny poškozovány necitlivě prováděnými zemědělskými pracemi.

Jak jsou na tom stromořadí podél cest vedoucí do vaší obce? Jsou staré a odumírající stromy nahrazovány mladými sazenicemi?

Dnes se snažíme sázet stromy dále od silnice a vybíráme druhy, které jsou velmi odolné. Stromy podél cest a silnic už nevyznačují hranice panství a neslouží za úkryt pochoduujícímu vojsku. Pomáhají ale čistit ovzduší, chrání nás před hlukem a poskytují nám stín v parném létě. Zároveň jsou aleje domovem pro různé druhy zvířat, ptáků i brouků a určují charakter místa, ve kterém žijeme.

Škoda, že k nám stromy neumí promlouvat lidskou řečí, jsou to tiší pamětníci dob minulých, současných a snad i budoucích. Až půjdete po cestě v aleji, můžete strom pohladit a vzpomenout na toho, kdo jej i pro Vás před mnoha lety zasadil. Chtěl, aby se Vám cestovalo krajinou příjemně.

Když spolu s dospěláky vysadíte novou alej, budou jednou další generace vzpomínat na vás. Nevíte jak na to? My v Arnice Vám poradíme.

Markéta Schwarzová,
marketa.schwarzova@arnika.org,
www.arnika.org

Vyzkoušejte si své znalosti v alejovém soutěžním kvízu, který najdete na <http://arnika.org/souteze>

Trocha smutné

historie z Roztok

Ono to možná do Tomíka... nepatří. Ale kdo bude arbitrem ve věci, která je citlivá a smutná dohromady a která zasahuje dva lidi, kteří s našim hnutím (svěho času i do dnes...) srostli?

Měli jsme v Roztokách veřejné tajemství. Hroby Němců, vojáků posádky roztockého wehrmachtu a údajných i faktických kolaborantů, se kterými den dva po skončení války udělaly místní revoluční gardy rychlý proces. Přijďte si střelit Němce, říkalo se prý tehdy v naší obci. Člověk nesmí ani na vteřinu zapomenout, kdo válku rozpoutal a co udělali náckové (v prvních letech války s podporou Stalinových komunistů) světu a Československu. Ale sedmdesát roků od téhle hrůzy jsme se v obci dohodli, že mrtvé z pískovny necháme exhumovat a pietně pohřbít v Chebu. Tam je hřbitov k tomu účelu zřízený a financovaný německou stranou.

Rok jsme se na tuhle zvláštní a citlivou akci připravovali, psali, dohadovali se s vlastníky pozemků, Ministerstvem obrany a jeho zmocněncem pro exhumace panem Nachtigalem. Místo jsme navštívili s pamětníky, zkoumali četnické svodky z poválečné doby, zápisy v kronikách, dobový plánek místa popravy...

V polovině září se začalo kopat. Celodenní práce bagříku – a nic. Žádný nález. Nevím, jestli má člověk v takovém případě právo na zklamání, možná ani ne. Pak napadlo našeho zámeckého archeologa zavolat Mirka Košťála. Třiaosmdesátiletého Mikiho, který v roce 1970 založil náš oddíl! Muže, kterému o popravě vypravoval jeho táta četník a který jako kluk chodil do pískovny k mohyle navršené nad mrtvými Němci plnit bobříka odvahy.

Miki přišel, ukázal poněkud jiným směrem, než se dosud kopalo – a za chvíli již hledači nalezli mezi pískem, hlinou a vápennem první ostatky. Lebky s neporušeným chrupem, lebky mladých mužů. Podle dobových dokladů mezi nimi byli osmnáctiletí kluci, nahnání fýrerovými generály zachránit na poslední chvíli nezachránitelnou Třetí říši...

V době, kdy vychází toto číslo, leží už tři desítky německých ostatků v Chebu, v pietním místě. Udělali jsme v Roztokách tečku za smutnou válečnou historií a zbavili místo dávného prokletí.

Proč to píšu? Mirek založil náš oddíl a v sedmdesátých vymyslel také akci Pohádkový les. Jeho trasa vede doslova pár metrů od smutného místa hromadné popravy. Desetiletí tudy chodili caparti, aby se nechali postrašit ježibabou, aby vysvobodili princeznu...

Myslím, že od letoška se tudy bude chodit radostněji. Na podzim 2015 se historie propojila se současností – nu, a bylo u toho pár tomíků.

Tomáš Novotný

TRAMP
Veverk Joachim

POČKEJTE NA MNE, ZROVNA BALÍM

JDEŠ S NÁMI?

NEBO PROTINÁM?

AHOJ, KAMARÁDE, RAZÍME NA VANDR

